

CIVILNA ZAŠTITA

GODINA II

FEBRUAR/VELJAČA 2004.G.

BROJ 4

**Donešen Zakon o zaštiti i spašavanju
Izvještaj o radu KŠCZ u 2003.godini
Program rada KUCZ za 2004. godinu
Demineri nastavili oslobađanje Tuzlanskog kantona
OŠCZ Kalesija, Kladanj, Lukavac, Sapna,
Sreberenik, Teočak, Tuzla i Živinice**

CIVILNA ZAŠTITA

GODINA II

FEBRUAR/VELJAČA 2004.G.

BROJ 4

SADRŽAJ

1. Donešen Zakon o zaštiti i spašavanju	4
2. Deminiranje i uklanjanje neeksplodiranih ubojnih sredstava obaveza Kantona	6
3. Izvještaj o radu KŠC za 2003. godinu	8
4. Program rada KUCZ za 2004. godinu	24
5. Prevencijom protiv poplava	27
6. Kolektivna posjeta Sajmu u Celju	28
7. Demineri nastavili oslobađanje Tuzlanskog kantona	29
15. OŠCZ Kalesija, Kladanj, Lukavac, Sapna, Srebrenik, Teočak, Tuzla i Živinice	32

Civilna zaštita - Glasilo Kantonalnog uprave civilne zaštite

Izdavač - Kantonalni uprava civilne zaštite

Godina 2 februar/veljača 2004. g. Broj 4

Glavni i odgovorni urednik : Zdenko Tadić

Uredništvo : Zdenko Tadić, Nuriya Porobić, Mesud Tanović, Benedin Pejić, Minka Salkić i
Ljiljana Pavljašević

Adresa : Bosne srebrene 31, telefon/fax : 00 387 35 28 23 01, 25 11 84

Kompjuterska obrada : Ozren Božanović

Štampa : Data Print Živinice

Glasilo izlazi kvartalno i po potrebi. Tiraž 400 primjeraka

Donešen Zakon o zaštiti i spašavanju

**Poslije višegodišnjih aktivnosti Parlament Federacije BiH donio
Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća**

U V O D

Iako su pripadnici civilne zaštite za vrijeme rata dali ogroman doprinos u izradi i materijalnom učvršćenju linija, snabdijevanju, skrbi o ranjenim i nastradalim, veoma često i sami gubeći zdravlje i živote na tom teškom, odgovornom i opasnom poslu nije im priznat status učesnika niti osigurane beneficije koje im pripadaju. Pored navedenog angažmana gdje su bili životno ugroženi obavljajući i veliki broj drugih poslova vezanih za zaštitu, spašavanje i pomoć izbjeglicama i domicilnom stanovništvu.

Zakonska neuređenost obezvrijedila je rad i doprinos pripadnika civilne zaštite do te mjere da su i oni koji su poginuli pomažući drugima u tom opasnom poslu tretirani kao civilne žrtve rata.

Zakonom o odbrani Federacije Bosne i Hercegovine, koji je donesen sredinom 1996. godine, poglavljem VIII – Civilna zaštita, član 167. do 185. postavljen je zakonski osnov za funkcioniranje sistema odbrane Federacije Bosne i Hercegovine.

Dejtonski ustroj Bosne i Hercegovine i primjena Zakona o odbrani F BiH uvjetovali su odgovarajuću zakonsku proceduru na kantonalnoj razini. To je i učinjeno pa je Odlukom o osnivanju Kantonalnog štaba civilne zaštite koju je 01. aprila 1997. godine donijela Skupština Tuzlansko-podrinjskog kantona, Kantonalni štab civilne zaštite preuzeo radnike, sredstva i dokumentaciju Okružnog štaba civilne zaštite Tuzla iz sastava Sekretarijata odbrane Tuzla.

I pored toga što su strukture civilne zaštite izašle iz Ministarstva odbrane i nastavile djelovati kao organi uprave na kantonalnoj i općinskoj razini, nastavile su djelovati kao poluvojna formacija bez prave zakonske uređenosti poslova koje im je povjerila društvena zajednica.

Sve to je imalo za posljedicu maćehinski odnos izvršne vlasti, nerazumjevanje nadležnih i pridavanje značaja samo za vrijeme elementarnih nepogoda i nesreća koje su nažalost bile česta pojava.

Iako su veoma česte prirodne katastrofe upozoravale na drugačiji tretman, civilna zaštita je bila mjesto kadrovske potkusurivanja i štednje proračunskih sredstava, pa je dugo očekivani «svoj» zakon krajem 2003. godine dočekala kad-

rovski desetkovana i tehnički potpuno neopremljena.

ZAKON O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU

Poslije višegodišnjih aktivnosti i procedure konačno, Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 20. maja i na sjednici Doma naroda 09. jula 2003. godine proglasio je 30. jula 2003. godine Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (Zakon). Zakon je objavljen u Službenim novinama Federacije BiH broj: 39/03, 08.08.2003. godine a stupio je na snagu 16.08.2003. godine.

Zakonom je uređen sistem zaštite i spašavanja ljudi, biljnog i životinjskog svijeta, materijalnih, kulturnih, historijskih i drugih dobara i okoliša od prirodnih nepogoda, tehničko-tehnoloških, ekoloških i drugih nesreća ili ratnih opasnosti, prava i dužnosti građana i organa Federacije, kantona i općina, privrednih društava i drugih pravnih lica, te druga pitanja od značaja za oblast zaštite i spašavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Utvrđeno je da zaštita i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća obuhvata: programiranje, planiranje, organiziranje, obučavanje i osposobljavanje, provođenje, nadzor i finansiranje mjera i aktivnosti za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća s ciljem sprečavanja opasnosti, smanjenju broja nesreća i žrtava, te otklanjanja i ublažavanja štetnih djelovanja i posljedica prirodnih i drugih nesreća.

Ono što posebno vrijedi naglasiti a Zakonom je utvrđeno da su: «Poslovi zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća su od općeg interesa za Federaciju».

U posebnim poglavljima su urađena: Prava i dužnosti građana, Prava i dužnosti organa Federacije, kantona, gradova i općina, Prava i dužnosti privrednih društava i drugih pravnih lica i Učešće Vojske Federacije u zaštiti i spašavanju, Popuna, Materijalno opremanje i evidencija, Obučavanje i osposobljavanje, Programiranje i Planiranje, Mobilizacija snaga i sredstava civilne zaštite i dr.

Poglavlje koje zaslužuje da se posebno istakne je Organizacija civilne zaštite, u kojem su detaljno obrađene Mjere zaštite i spašavanja.

Najznačajnije što se tiče mjera svakako je da će se ubuduće sredstva uplaćena kao naknada

za izgradnju skloništa u iznosu od 1 % od ukupne vrijednosti građevinskog objekta uplaćivati na poseban račun Kantonalne uprave i služiti isključivo za izgradnju i održavanje javnih skloništa.

Druga novina koja je uređena ovim poglavljem je Kantonalni štab civilne zaštite. Za razliku od općinskih štabova civilne zaštite koji uz male izmjene nastavljaju funkcionirati kao i ranije, Kantonalni štab civilne zaštite osniva se posebnom odlukom Vlade Kantona i na njegovom čelu je jedan od članova Vlade Kantona, zamjenik direktor Kantonalne uprave a članovi rukovodni službenici iz resornih ministarstava, Kantonalne uprave i institucija i organizacija koji u djelokrugu svoga rada imaju poslove zaštite i spašavanja.

U poglavlju Osmatranje i uzbunjivanje, dana je posebna novina po kojoj se služba osmatranja i uzbunjivanja, izuzima iz Ministarstva obrane Federacije BiH i prelazi u nadležnost struktura civilne zaštite. Zakonom je predviđeno da se u Centru osmatranja i uzbunjivanja koji će biti organiziran u Kantonalnoj upravi osigura rad neprekidno 24 sata svaki dan a u općinama najmanje sa jednim licem.

Primjena poglavlja Finansiranje i naknade u kojem je uređeno finansiranje civilne zaštite, propisuje izvor sredstava koji, ukoliko bude primijenjen, osigurava izuzetno dobre uvjete za finansiranje svih potreba civilne zaštite. Član 180. koji uređuje ovo pitanje u prvom stavu glasi: «Sva privredna društva i građani koji obavljaju samostalnu djelatnost dužni su plaćati poseban porez za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća u visini od 0,5 % od osnovice koju čine isplaćene neto plaće zaposlenika u radnom odnosu i svih lica angažiranih po ugovoru o vršenju privremenih i povremenih poslova i po ugovoru o djelu».

Navedena sredstva dijelila bi se u omjeru: 20 % FUCZ, 30 % Kantonalna uprava i 50 % služba civilne zaštite općine na kojoj su izdvojena.

Poglavljem Radni odnosi Zakonom je uređeno uvećanje plaće do 20 %, za određenu vrstu poslova i broj izvršilaca, na ime posebnih uvjeta rada, težine i prirode poslova i odgovornosti za njihovo obavljanje.

Novim Zakonom je, u poglavlju Priznanja i nagrade u civilnoj zaštiti, konačno omogućena dodjela priznanja i nagrada civilne zaštite i stvorena prilika da se istaknutim i zaslužnim pripadnicima civilne zaštite koji su obilježili prošlo vrijeme i koji daju izvanredan doprinos razvoju civilne zaštite dodijeli priznanje koje su zaslužili.

Novina u odnosu na raniji oblik organiziranja je promjena statusa i mogućnost i obavezu

vođenja upravnog postupka u Kantonalnoj upravi i općinskim službama civilne zaštite. Nadgradnja toga su poslovi inspeksijskog nadzora koji su u poglavlju Inspeksijski nadzor koji su novim Zakonom, stavljeni u nadležnost Federalnoj i Kantonalnoj upravi.

Na temelju svega može se zaključiti da je Zakon veoma kvalitetno zakonski uredio poslove civilne zaštite i stvorio sve potrebne pretpostavke koje će omogućiti daleko bolju organiziranost i opremljenost struktura civilne zaštite a to znači i kvalitetniju zaštitu građana i njihove imovine od prirodnih i svih drugih nesreća.

PRIMJENA ZAKONA

Ono što za razliku od sadržaja Zakona ne daje razloga za optimizam, jeste kvalitet i brzina njegove primjene.

Ni jedan od više desetina podzakonskih akata – propisa, koji omogućavaju operativnu primjenu Zakona, iako je rok od 6 mjeseci istekao 16.02.2004. godine nije donesen. Sve to ostavlja previše otvorenih pitanja koji usporavaju i ne omogućavaju primjenu Zakona što će se sasvim sigurno negativno odraziti na kvalitet primjene istog.

**Zamjenik direktora FUCZ Stanko Slišković
i direktor FUCZ Alija Tihčić**

To potvrđuje i primjena istog na svim razinama od federalne, kantonalne do općinske.

Na razini Federacije završene su aktivnosti vezane za Federalni štab civilne zaštite ali još uvijek nije završena organizaciona transformacija vezana za Federalni centar za osmatranje i uzbunjivanje.

Na razini Tuzlanskog kantona donesene su odluke o formiranju Kantonalne uprave i Kantonalnog štaba civilne zaštite ali još nije izvršeno organizaciono prestrojavanje, kompletiranje i kon-

stituiranje.

Na općinskoj razini primjena Zakona takođe uveliko kasni. U većem dijelu općina donesene su odluke o osnivanju službi i štabova ali takođe nije izvršeno organizaciono prestrojavanje, kompletiranje i konstituiranje.

Poslije detaljnog sagledavanja stanja i nemogućnosti značajnijeg uticaja na dinamiku provedbe Zakona na terenu upriličen je sastanak direktora i zamjenika direktora FUCZ sa Predsjednikom Vlade Tuzlanskog kantona i vršiocem dužnosti direktora Kantonalne uprave.

Sastanak je održan 18. februara 2004. godine u kabinetu Predsjednika Vlade Kantona.

Dogovoreno je da se učini dodatni napor i ubrza implementacija Zakona posebno u općinama

u kojima taj proces nije prošao ni prvu fazu.

Bez obzira na kašnjenje u primjeni Zakona to će se sustići i veoma brzo stvoriti pretpostavke za izgradnju novog ustroja civilne zaštite Tuzlanskog kantona za brigu o sigurnosti građana od prirodnih i drugih nesreća.

Otprilike u isto vrijeme bit će stvorene pretpostavke za intenzivnu primjenu i kontrolu primjene Zakona o državnoj službi a tada će biti otvoreno puno novih pitanja i dilema. Posebno o potrebnom stepenu obrazovanja za obavljanje poslova državnog službenika koji u ovom trenutku nema većina vodećih najiskusnijih kadrova civilne zaštite Tuzlanskog kantona. No uvjereni samo da ćemo, kao i iz dosadašnjih čestih elementarnih nepogoda izaći ojačani i na okupu!

Deminiranje i uklanjanje neeksplozivnih ubojnih sredstava obaveza Kantona

Odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine kantoni u VII i VII fazi djelimično a od 01.01.2007. godine u potpunosti preuzimaju finansiranje timova za podršku operacijama deminiranja.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada F BiH) i Evropska unija – Delegacija Evropske komisije u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: DEK) potpisale su 2. aprila 1998. godine Memorandum o razumjevanju, koji se odnosio na stvaranje održivog odjela za uklanjanje i uništavanje neeksplozivnih ubojnih sredstava (u daljem tekstu: Memorandum), kao dio ukupnog programa pomoći koji je potpisala Bosna i Hercegovina sa DEK.

Od 1998. godine do danas realizovano je pet ugovora između DEK i Vlade F BiH a upravo je u toku realizacija VI faze koja se završava sa 2004. godinom.

Finansiranje proteklih pet faza bilo je iz više izvora. Evropska unija je u tom vremenu uložila 8.081.639,00 EURO, Vlada F BiH 1.494.160 EURO, UNHCR 300.000 EURO, Vlada Japana 281.211 EURO, Vlada Kanade 100.000 EURO.

U VI fazi koja je u toku Evropska unija je uložila 1.000.000 EURO a Vlada F BiH 982.426 EURO.

U realizaciji navedenih faza deminiranja aktivno su sudjelovali i kantoni sa osiguranjem magacinskog i kancelarijskog prostora kao i koordiniranja rada i pružanja svakodnevnih PTT i administrativnih usluga.

U navedenom periodu uništeno je više miliona komada različitog NUS-a, preko 15.000 različitih mina, preko 40 tona različitog eksploziva i deminirano preko milion kvadratnih metara (manuelnim metodama) i to najvećim dijelom kuća i drugih objekata kao i raznih infrastrukturnih objekata. Takođe je izvršeno preko 40 operacija izvlačenja žrtava iz minskih polja («Brzi odgovor»).

Direktor FUCZ Alija Tihic i v.d. direktor KUCZ Zdenko Tadic

Od IV faze došlo je do značajnog smanjenja finansijskog učešća Evropske unije koja je planirana u VII fazi sa 660.000 EURO i 330.000 EU-

RO u VIII fazi što je za 78,33% manje u odnosu na V fazu.

Zbog smanjenja finansijske pomoći Evropske komisije, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je krajem 2002. godine, zadužila Federalnu upravu civilne zaštite da pripremi dokument pod nazivom Izlazna strategija za stvaranje održivih timova civilne zaštite za deminiranje i uklanjanje neeksplozivnih ubojnih sredstava u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Izlazna strategija). Navedenim dokumentom trebalo je definirati konstrukciju finansiranja deminerskih kapaciteta civilne zaštite u vrijeme smanjenja pomoći i prestanka finansiranja Programa deminiranja od strane Evropske komisije.

Izlazna strategija je razmatrana i usvojena na Vladi F BiH 21.08.2003. godine.

Navedenim dokumentom planirano je da Vlada F BiH i vlade kantona u realizaciji VI, VII i VIII faze učestvuju sa daleko većim sredstvima nego u prvih pet faza.

Tako je u učešće Vlade FBiH, koja je do sada finansirala redovno socijalno i penzijsko osiguranje i beneficirani staž, povećana gotovo za tri puta i sa 511.291 EURO iz V faze u VI fazu i iznosi 1.478. 294 EURA, odnosno 1.466.124 EURO u VII fazi i 1.957.656 EURO u VIII fazi.

U realizaciji VII i VIII faze planirano je i značajnije učešće kantona koji trebaju preuzeti troškove redovnog socijalnog i penzijskog osiguranja za što je planirano 352.170 EURO u VII fazi i 325.080 EURO u VIII fazi.

Prekid finansiranja od strane DEK treba da nastupi 31.12.2006. godine, što znači da, počev od 2007. godine, finansiranje TUN timova treba u potpunosti osigurati iz lokalnih budžeta.

S obzirom na izuzetno veliki prostor koji se u F BiH vodi kao minsko polje i kontaminiranost entiteta svim vrstama NUS-a potreba brige o sigurnosti građana i oslobađanju okupiranog prostora sasvim je sigurno ostat će dugo godina poslije isteka VIII faze.

TUN tim Tuzlanskog kantona je u proteklih pet faza bio jedan od najboljih u FBiH i sa svojim rezultatima je značajno uvećao ostvarene rezultate u tom periodu.

Sa svojih više od 74 kvadratna kilometra, koji se službeno vode kao minska polja, sigurno da će biti potrebno dugo poslije završetka VIII faze na prostoru Tuzlanskog kantona nastaviti aktivnosti koje u ovom trenutku obavlja TUN tim Kantonalne uprave civilne zaštite.

Zbog potrebe značajnijeg učešća kantona u finansiranju VII i VIII faze ugovora o deminiranju

i uklanjanju NUS-a u F BiH, dana 17.02.2004.. godine organizirana je posjeta direktora i zamjenika FUCZ gospode Alije Tihića i Stanka Sliškovića Tuzlanskom kantonu.

Direktore FUCZ primio je predsjednik Vlade Tuzlanskog kantona gospodin Bajazit Jašarević.

Sastanku je prisustvovao i gospodin Zdenko Tadić v.d. direktor KUCZ.

U dužem otvorenom i konstruktivnom razgovoru izvršena je analiza dosadašnjeg rada i planiranih aktivnosti i planova vezanih za deminiranje iskazanih Izlaznom strategijom i zaključcima Federalne vlade.

Gospodin Jašarević je iskazao puno razumjevanje za novonastalu situaciju i obavezu Kantona da počne odgovornije preuzimati svoje obaveze po pitanju deminiranja i NUS-a, kao i potrebu osiguranja istih i boljih uvjeta koje su demineri imali prije preuzimanja od strane Kantona.

Takođe je istakao potrebu učešća u deminiranju Sprečke doline od Lukavca do Dobojja kao strateški važnog projekta za iduću godinu što su gosti iz Sarajeva podržali obećavši pomoć u realizaciji toga projekta.

Direktor i zamjenik direktora FUCZ su iskazali svoje zadovoljstvo kvalitetom rada KUCZ istakavši kako se bez pretjerivanja radi o najbolje organiziranoj i najoperativnijoj kantonalnoj organizaciji civilne zaštite.

Delegacija Civilne zaštite kod predsjednika Vlade Kantona Bajazita Jašarevića

Radni sastanak sa pripadnicima TUN tima i uposlenicima KUCZ, koji je, održan u toku dana, je to i potvrdio.

Posjetu visoke delegacije FUCZ Tuzlanskom kantonu veoma dobro je popraćen od medija što je potvrda značaja i odgovornosti poslova pripadnika civilne zaštite.

Izvještaj o radu KŠCZ za 2003. godinu

UVOD

Kantonalni štab CZ, Tuzla (u daljem tekstu KŠCZ) obavljao je svoju djelatnost, u toku 2003. godine, prema odredbama Zakona o odbrani FBiH, Odluci o osnivanju KŠCZ, koju je donijela Skupština Kantona, te Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta KŠCZ, na koji je saglasnost dala Vlada Kantona.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave TK koji je objavljen u «Službenim novinama TK» broj 12/2003, od 27.11.2003. godine, a koji je stupio na snagu osam dana nakon objavljivanja u «Službenim novinama TK», formirana je Kantonalna uprava CZ čiji zadatak je da vrši upravne, stručne i druge poslove u oblasti zaštite i spasavanja iz nadležnosti Kantona, kao samostalna kantonalna uprava.

Kantonalna uprava CZ formirana je u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća koji je objavljen u «Službenim novinama FBiH», broj 39/2003 od 08.08.2003. godine a stupio je na snagu osmog dana od dana objavljivanja u «Službenim novinama FBiH».

Donošenjem svih podzakonskih akata predviđenih Zakonom o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u potpunosti će biti uređen sistem zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, prava i dužnosti građana i organa FBiH, kantona i općina, privrednih društava i drugih pravnih lica, te druga pitanja od značaja za oblast zaštite i spasavanja u FBiH.

Funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja provodi se kroz:

- **samozaštitu građana**, po principu dobrovoljnosti, ali i po principu obaveznosti u slučaju potrebe.

Zbog zakonske neuređenosti i veoma diskriminirajućeg odnosa vlasti prema pripadnicima Civilne zaštite, u toku rata angažovanih na kopanju rovova, tranšeja i zemunica, izvlačenju ranjenika ili uklanjanju neeksplozivnih ubojitih sredstava (u daljem tekstu: NUS), navedeni element je na veoma niskoj razini.

- **državne organe uprave** (Federacija BiH, Tuzlanski kanton, općine), što se posebno ogleda kroz preduzimanje preventivnih mjera iz svoje nadležnosti radi sprečavanja ili predupređenja prirodnih i drugih nesreća, operativnih mjera kada se to već

dogodilo i sanacionih mjera radi otklanjanja posljedica. To se ostvaruje i kroz učešće predstavnika navedenih organa u radu štabova CZ, kao njihovih članova po funkciji.

Osim u vrijeme prirodnih i drugih nesreća, ta suradnja je uglavnom bila jednosmjerna.

- **preduzeća i druga pravna lica** kroz aktivnosti u oblasti samozaštite (požari, poplave, klizišta i drugo).

Zbog opće ekonomske situacije, privatizacije i drugih problema, ovi subjekti ne provode odgovarajuće aktivnosti.

- **javne službe zaštite i spašavanja** iz oblasti vatrogastva, zdravstva, veterinarstva, komunalnih i drugih djelatnosti koje djeluju u okviru sistema zaštite i spašavanja.

Prirodne i druge nesreće iz prethodnih godina pokazale su da veći broj općine nema, ili su neke od navedenih službi veoma slabo organizovane.

- **jedinica, štabova i povjerenika CZ.**

Zbog nedostatka propisa, sredstava i loših iskustava, navedene strukture civilne zaštite nisu kvalitetno operativne.

Kada je u pitanju stručno usavršavanje i materijalna osposobljenost KŠCZ i općinskih štabova civilne zaštite (u daljem tekstu: OŠCZ) stanje nije zadovoljavajuće.

Za razliku od KŠCZ, koji ima zadovoljavajuću kvalifikacionu strukturu uposlenika, u općinskim štabovima CZ kvalifikaciona struktura ne odgovara potrebama rada.

Materijalna osposobljenost KŠCZ i OŠCZ, specifičnom opremom, iz oblasti civilne zaštite, zbog nedostatka finansijskih sredstava u proračunima Kantona i općina, i pored višegodišnjih planiranja i potraživanja je veoma loša.

Imajući u vidu da je Zakon o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća donesen tek krajem 2003. godine ni u prošloj godini nije vršena obuka štabova i drugih struktura civilne zaštite, stanovništva, niti jedinica specijalizirane i opće namjene. Obavljena je samo obuka stanovništva od strane OŠCZ putem lokalnih medija u vezi preduzimanja preventivnih mjera zaštite. Takođe su i vatrogasne jedinice vršile ustaljenu obuku svojih pripadnika.

AKTIVNOSTI

U ambijentu koji je prikazan u uvodu, KŠCZ je obavljao svoju odgovornu zadaću.

U obavljanju navedenih poslova i realiziranju aktivnosti u Izvještaju, bilo je angažirano u

KŠCZ osam uposlenika (komandant, načelnik, 3 pomoćnika i 3 namještenika za pomoćno-tehničke poslove).

U Kantonalnom TUN timu – Timu za brze intervencije (u daljem tekstu: TUN tim), čiji rad direktno nadzire i koordinira KŠCZ, angažirano je ukupno 15 radnika, od kojih u «A» komponenti na prikupljanju i neutralisanju neeksplozivnih ubojitih sredstava (u daljem tekstu: NUS) - 4 pripadnika, a u «B» komponenti na deminiranju objekata infrastrukture za povratak prognanih i izbjeglih lica – 11 pripadnika potrebnih specijalnosti. U 2003. godini medicinar «A» TUN tima raskinuo je radni odnos na svoj zahtjev a na njegovo mjesto je angažovan novi izvršilac poslova.

Na poslovima civilne zaštite u općinskim štabovima CZ, čiji rad koordinira KŠCZ, na 13 općina Tuzlanskog kantona angažirano je na profesionalnom radu ukupno 44 uposlenih. Upraznjena su mjesta načelnika OŠCZ Živinice (raskid radnog odnosa) i OŠCZ Teočak (penzionisanje).

Sagledavajući rad KŠCZ u 2003. godini, pored redovnih poslova, neke aktivnosti zaslužuju da budu posebno istaknute:

1. Održano je 65 sjednica KŠCZ, na kojima su razmatrana sva važnija pitanja iz nadležnosti KŠCZ te dogovarane aktivnosti i način njihovog rješavanja.

2. Pored članova štaba koji su profesionalno angažirani u KŠCZ i koji prisustvuju sjednicama, u radu štaba u 2003. godini povremeno je učestvovalo i 5 članova KŠCZ po funkciji, iz odgovarajućih ministarstava, imenovanih od strane Vlade Kantona.

3. Održano je 5 sastanaka KŠCZ sa načelnicima svih OŠCZ, na kojima su razmotrena važnija pitanja iz zajedničke nadležnosti.

4. Urađen je Izvještaj o radu KŠCZ za 2002. godinu i Program rada KŠCZ za 2003. godinu.

Na temelju navedenih dokumenata u toku izvještajnog perioda na sjednicama KŠCZ donošeni su planovi rada i usvajani izvještaji o radu za svaki mjesec te dostavljani vladi Kantona i Federalnoj upravi civilne zaštite (u daljem tekstu: FUCZ).

5. U cilju podizanja odgovornosti, boljeg informisanja i kvalitetnije saradnje sa strukturama civilne zaštite na terenu, uvedena je obaveza izrade sedmičnih izvještaja o radu OŠCZ i njihova dostava u KŠCZ. Ovi izvještaji se redovno razmatraju na sjednicama KŠCZ i na temelju njih poduzimaju neophodne aktivnosti.

6. Početkom 2003. godine KŠCZ je organizirao stručno-edukativno savjetovanje na temu

«Klizišta» na kojem su učestvovali predstavnici svih institucija u čijoj je nadležnosti ta problematika.

Zaključci koji su usvojeni dostavljeni su strukturama zakonodavne i izvršne vlasti općina i Kantona i svim učesnicima. U okviru savjetovanja izdat je i Zbornik radova.

7. U cilju rješavanja konkretnih problema i poboljšanja međusobne saradnje organizovano je više sastanaka sa predstavnicima određenih kantonalnih ministarstava, Upravom za odbranu TK, Regionalnog ureda MAC-a, Agencije za deminiranje TK, Zavoda za javno zdravstvo FBiH i TK, načelnicima više općina, privrednih preduzeća, Vojske FBiH, Profesionalne vatrogasne brigade, Tuzla, SFOR-a i drugih.

8. KŠCZ je u suradnji sa FUCZ početkom godine bio domaćin dopunske obuke deminera sa područja FBiH.

9. Komandant KŠCZ imao je nekoliko sastanaka kod predsjednika Vlade TK na kojim je razmatrana problematika primjene Zakona o zaštiti i spasavanju, odnosno formiranje Kantonalne uprave CZ, i preraspodjela budžetskih sredstava KŠCZ u cilju nabavke najneophodnije opreme za potrebe KŠCZ.

10. KŠCZ je dostavio primjedbe na nacrt budžeta TK za 2003. godinu, koje su se odnosile na neopravdano smanjenje izdataka za materijalne troškove KŠCZ kao i na neophodnost izdvajanja sredstava za nabavku opreme za potrebe KŠCZ.

U novembru je napravljen zahtjev za preraspodjelu budžetskih sredstava KŠCZ za 2003. godinu koji je Vlada TK prihvatila što je omogućilo kvalitetniju potrošnju do kraja 2003. godine i nabavku dijela osnovnih sredstava za potrebe KŠCZ.

11. Na osnovu odluke Vlade TK o preraspodjeli budžetskih sredstava KŠCZ i obavljenih svih zakonskih procedura izvršena je nabavka opreme za potrebe KŠCZ: PC PENTIUM 4 (3 kom.), printer, color-laser (1 kom.), printer, laser (2 kom.), color scanner (1 kom.), digitalni fotoaparat (1 kom.) i čamac «Maestral» 11.2 (1 kom.).

Također je izvršeno preuzimanje kancelarijskog namještaja za potrebe KŠCZ, od strane Ministarstva za obnovu i razvoj TK.

12. Urađen je finansijski plan KŠCZ za 2004. godinu u skladu sa smjernicama Ministarstva finansija TK.

13. Članovi KŠCZ su u 2003. godini učestvovali u radu nekoliko seminara i savjetovanja, kao što su: Seminar za obuku struktura CZ», «Upravljanje projektnim ciklusom», «Savremene metode stabilizacije klizišta», «Reciklaža otpadnih

materija» i «Analiza rezultata planskog potapanja Rudnika soli Tušanj».

14. Komandant KŠCZ sa saradnicima održao je više sastanaka sa komandnim strukturama SFOR-a na području TK i Distrikta Brčko u cilju koordiniranja aktivnosti na terenu, jedinica SFOR-a, struktura CZ i MUP-a. Na sastancima je posebna pažnja bila posvećena planiranju akcija u okviru operacije »Žetva«, upoznavanju sa novom formacijskom strukturom SFOR-a nakon svodenja multinacionalne divizije «Sjever» na nivo multinacionalne brigade, te podjele nadležnosti između američkih i drugih SFOR-ovih jedinica na području TK.

Također je razmatrana problematika korištenja, od strane SFOR-a, poligona za uništavanje NUS-a, MES-a, naoružanja i municije na lokacijama Velika Ribnica, općina Banovići i Relej – Stolice, općina Kalesija, zbog činjenice da navedene aktivnosti SFOR-a ugrožavaju bezbjednost mjesnog stanovništva i utiču na degradaciju prirodnog okruženja. Na lokaciji Relej-Stolice prekinute su aktivnosti SFOR-a dok se aktivnosti na lokaciji Velika Ribnica nastavljaju nesmetanim intenzitetom što pričinjava probleme.

15. Predstavnici KŠCZ i OŠCZ Gračanica, Lukavac i Doboj Istok učestvovali su na zapovjedno-štabnoj vježbi pod nazivom «Pomoć u nesreći 2003», za provjeru postojećih planova zaštite i spasavanja u slučaju nesreće na širem području Doboj-Gračanica kom prilikom je izvršena i provjera spremnosti organa vlasti na nivou BiH i entiteta, u zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Komandant KŠCZ i načelnici OŠCZ Gračanica i Doboj Istok učestvovali su, na sastanku u Doboju, u pripremi združene vježbe koja će se održati na širem području Doboja, a u kojoj će učestvovati pripadnici CZ, vojske i policije oba entiteta.

16. U toku 2003. godine KŠCZ je sačinio slijedeće informacije za Vladu TK, FUCZ i druge relevantne subjekte:

- Problematika korištenja poligona na lokaciji Relej-Stolice, od strane SFOR-a;
- Pričinjene štete nakon vremenskih nepogoda na području TK u julu 2003. godine;
- Elementarne nepogode na području TK;
- Vježba «Pomoć u nesreći» 2003. godine;
- Obuka demobilisanih vojnika za profesionalne vatrogasce;
- Problematika zaštite od poplava na području TK;
- Pripremljenost za zimsko održavanje pute-

va na području TK, u sezoni, 2003/2004.g.;

- Službeni obilasci Općinskih štabova CZ od strane članova KŠCZ;
- Rezultati Kantonalnog TUN tima CZ u toku V Memoranduma;
- Aktivnosti na primjeni Zakona o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara na području TK;
- Preuzimanje plastičnih vreća punjenih pijeskom iz kasarne «Ciljuge», 2. korpusa VBiH.

17. U toku 2003. godine KŠCZ je pripremio i izdao 3 broja glasila CZ TK, «Civilna zaštita», od kojih je prvi broj bio posvećen stručno-edukativnom savjetovanju «Klizišta», a dvobroj 2/3 najaktuelnijim aktivnostima Općinskih štabova CZ i KŠCZ.

Izdavanje ovog glasila bit će trajna orijentacija KŠCZ, sa ciljem da se prezentiraju aktivnosti i rezultati rada struktura CZ TK, kao i da se vrši edukacija pripadnika struktura CZ u zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara.

18. U maju 2003. godine upućena je u Njemačku grupa od 10 nezaposlenih radnika sa područja TK, u saradnji sa humanitarnom organizacijom HELP-HILFE zur Selbsthilfe e.v., kao pomoć u saniranju šteta od poplava.

19. Ostvarena je saradnja KŠCZ sa regionalnim odjeljenjima CZ RS u Doboju i Bijeljini, na realizaciji međuentitetskog Sporazuma o saradnji u ostvarivanju zadataka CZ, kao i saradnja Općinskih štabova CZ sa područja TK sa organima CZ susjednih općina RS na realizaciji aktivnosti od zajedničkog interesa, u skladu sa zaključcima sa međuentitetskih sastanaka organa CZ u Doboju, Lukavcu i Zvorniku.

Ova saradnja je naročito izražena za vrijeme elementarnih nepogoda, zatim na poslovima deminiranja i zaštite od NUS-a, koji se sastoje u razmjeni podataka o ugroženosti izbjeglih i raseljenih lica od NUS-a i MES-a, u povratničkim naseeljima. Također je ostvarena saradnja u pružanju međusobne pomoći kod poplava, gašenja požara i minoincidenata.

20. Nakon završene obuke 22 demobilisana vojnika, za profesionalne vatrogasce, iz općina: Banovići, Gradačac, Kalesija i Lukavac, koja je obavljena u organizaciji Međunarodne organizacije za migraciju (IOM) i Odjela za obuku u vatrogastvu Velike Britanije, došlo je do nesporazuma, tako da je samo općina Kalesija primila 5 obučanih vatrogasaca u radni odnos, dok ostale općine to nisu učinile zbog toga što im nije isporučena oprema za PPZ koja je bila precizirana u ugovorima.

21. KŠCZ je donio odluke o prenosu vlastitih sredstava za PPZ, koja su bila na korištenju u Općinskim štabovima CZ, u vlasništvo Općinskih štabova CZ, koji će ista dati na korištenje vatrogasnim jedinicama.

22. Na zahtjev FUCZ u maju je obavljena ferijalna praksa ukupno 6 redovnih studenata Fakulteta političkih nauka Sarajevo, Odjel za odbranu i sigurnost, u Općinskim štabovima CZ: Gračanica, Srebrenik, Čelić i Doboj Istok.

23. Komisije KŠCZ, koje je formirao komandant KŠCZ, obavile su popis stalnih sredstava i sitnog inventara KŠCZ, za 2002. godinu. Također je donijeta i Odluka o otpisu uništenog i neupotrebljivog sitnog inventara. Kompletan elaborat o popisu dostavljen je Ministarstvu finansija TK.

24. Predstavnici KŠCZ održali su nekoliko, vrlo dobro posjećenih konferencija za elektronske i štampane medije, na kojima je šira javnost informisana o aktivnostima i rezultatima rada KŠCZ i Općinskih štabova CZ Tuzlanskog kantona iz oblasti: deminiranja i zaštite od NUS-a, RHB zaštite, zaštite okolice, PPZ i klizišta.

KŠCZ je također u više navrata upućivao, preko elektronskih medija, apele stanovništvu u cilju preduzimanja preventivnih mjera u zaštiti od požara posebno šumskih, poljskih i na kontejnerima, zatim zaštiti od NUS-a i zaštiti okolice.

Može se konstatovati da je u 2003. godini ostvarena vrlo dobra saradnja KŠCZ sa medijima na području TK, što je doprinijelo boljoj informisanosti šire javnosti o radu svih struktura CZ TK.

25. Početkom oktobra 2003. godine obavljena je, u organizaciji KŠCZ, vrlo uspješna, kolektivna posjeta članova KŠCZ i Općinskih štabova CZ, Sajmu CZ u Celju, Republika Slovenija.

26. U skladu sa zakonskom obavezom sređivanja arhivske građe, komandant KŠCZ je formirao komisiju koja je uradila slijedeće dokumente: Lista kategorija registraturne građe sa rokovima čuvanja KŠCZ, Pravilnik o kancelarijskom poslovanju KŠCZ i Odluku o vođenju kancelarijskog poslovanja KŠCZ.

Za navedena dokumenta dobijena je saglasnost, za korištenje istih, od strane J.U. Arhiv TK.

27. Predstavnici KŠCZ su u toku 2003. godine uzeli učešće u radu više manifestacija iz oblasti vatrogastva, zaštite okolice i drugo.

28. U suradnji sa 2. korpusom Vojske FBiH i OŠCZ izvršeno je preuzimanje i raspodjela oko 15.000 komada plastičnih vreća sa pijeskom do plavnih područja za potrebe preventivnog djelovanja u slučaju poplava na više općina Kantona.

29. U periodu od 07.11. do 17.12.2003. godine e-

kipe KŠCZ u kojim su bili načelnik i pomoćnici načelnika KŠCZ obavili su službene posjete u 13 OŠCZ, na području TK, prilikom kojih su obavljani razgovori o najvažnijim aktivnostima i problematici iz rada OŠCZ. Konstatovano je da se planirana aktivnost u OŠCZ obavljena na zadovoljavajući način, te da je stanje na terenu bez većih problema koji bi mogli predstavljati opasnost za ugrožavanje ljudi i materijalnih dobara. Uočene slabosti u radu nekih OŠCZ bit će otklonjene u narednom periodu.

O svim obavljenim posjetama OŠCZ sačinjene su pismene informacije koje su razmatrane na sjednicama KŠCZ i na osnovu njih su preduzimate odgovarajuće aktivnosti u cilju unapređenja načina rada i rješavanja uočenih problema.

30. Do kraja 2003. godine donijete su odluke, od strane općinskih vijeća, o formiranju OSCZ i OŠCZ, kao novih operativnih organa CZ u slijedećim općinama: Banovići, Gračanica, Kladanj, Sapna, Srebrenik, Teočak i Tuzla. U ostalim općinama TK obavljene su pripreme za donošenje odluka o formiranju OSCZ i OŠCZ. U svim općinama su, također, obavljene pripreme za donošenje Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji OSCZ u kojim će biti ispoštovana zakonska obaveza preuzimanja uposlenika dosadašnjih OŠCZ i preuzimanja po jednog uposlenika za poslove osmatranja i uzbunjivanja iz općinskih odjeljenja za odbranu. Procjena je da će OSCZ i OŠCZ, u svim općinama, biti formirani do kraja februara 2004. godine što je u skladu sa preporukama FUCZ.

31. Predstavnici KŠCZ učestvovali su u radu nekoliko sastanaka u FUCZ na kojima je razmatrana problematika implementacije Zakona o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, odnosno formiranju KUCZ i Općinskih službi CZ, kao i problematika u vezi sa potpisivanjem i realizacijom VI Memoranduma o održivosti TUN timova i implementacije programa deminiranja za period 2003./2004. godina.

32. Angažiranjem KŠCZ stvorene su sve neophodne pretpostavke za provedbu Zakona o zaštiti i spašavanju u dijelu koji se odnosi na preuzimanje gazdovanja javnim skloništima od strane KUCZ.

MJERE, ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

U skladu sa odredbama Zakona o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća FBiH, Civilna zaštita planira, koordinira i preduzima slijedeće mjere zaštite i spašavanja:

1. Sklanjanje ljudi i materijalnih dobara,

2. Evakuacija,
3. Zbrinjavanje ugroženih i stradalih,
4. Zamračivanje,
5. Zaštita i spasavanje od radioloških sredstava,
6. Zaštita i spasavanje od hemijskih sredstava,
7. Zaštita i spasavanje od bioloških sredstava,
8. Zaštita i spasavanje od rušenja,
9. Zaštita i spasavanje na vodi i pod vodom,
10. Zaštita i spasavanje od požara,
11. Zaštita od neeksplozivnih ubojitih sredstava,
12. Prva medicinska pomoć,
13. Zaštita i spasavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla,
14. Asanacija terena,
15. Zaštita okoliša,
16. Zaštita i spasavanje u rudnicima i
17. Zaštita bilja i biljnih proizvoda.

U ovom Izvještaju bit će obrađene samo mjere iz zaštite i spasavanja u vezi kojih je ostvarena konkretna aktivnost KŠCZ i Općinskih štabova CZ Tuzlanskog kantona.

1. Sklanjanje ljudi i materijalnih dobara

Ova mjera obuhvata i praćenje stanja, izgradnju i održavanje javnih, kao i skloništa osnovne i dopunske zaštite u okviru privrednih, javnih, stambenih i drugih objekata.

Sve do kraja prvog polugodišta 2003. godine važili su stari propisi u vezi skloništa. Sredstva od 2% su se uplaćivala na račun Federalnog ministarstva odbrane Sarajevo, a povrata sredstava za održavanje, izgradnju i sanaciju skloništa na Tuzlanski kanton nije bilo, iako su upućivani zahtjevi, sa propisanom dokumentacijom, za adaptaciju skloništa u Živinicama i Tuzli.

Kantonalni štab CZ je uputio dopis Vladi Kantona i Skupštini TK sa prijedlogom za pokretanje inicijative prema Vladi F BiH za povrat dijela sredstava, jer je od 1999. godine do kraja prvog polugodišta 2003. godine na ime naknade od 2% za sanaciju i izgradnju skloništa uplaćeno na račun FMO oko 1.450.000 KM.

U drugoj polovini 2003. godine dolazi do izmjena i dopuna Zakona o odbrani FBiH, kao i donošenja Zakona o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, u kome se i naknada za izgradnju i sanaciju skloništa smanjuje sa 2% na 1%, s tim da se sredstva uplaćuju na poseban račun Kantonalne uprave CZ.

Rješenja o oslobađanju od izgradnje sklo-

ništa, odnosno obavezi uplate naknade od 1%, umjesto općinskih odijela odbrane, donosi nadležno kantonalno ministarstvo i službe za prostorno uređenje u općinama Tuzlanskog kantona.

Donošenjem Zakona o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u augustu 2003. godine otpočela je aktivnost KŠCZ na obavještanju Ministarstva za prostorno uređenje i zaštitu okolice TK i općinskih službi o sinhronizaciji poslova vezanih za primjenu izmijenjenih propisa koja regulišu skloništa. Takođe su nadležno kantonalno ministarstvo i službe za prostorno uređenje općina obaviještene o broju posebnog računa za uplatu naknade od 1% uz napomenu da se odmah pristupi donošenju rješenja i uplati naknade. Do kraja 2003. godine je na račun Kantonalnog štaba CZ uplaćeno 1.500,00 KM namjenski za izgradnju i sanaciju skloništa.

2. Evakuacija

Evakuacija ljudi i materijalnih dobara širih razmjena tokom 2003. godine bilo je samo u općini Tuzla, kada su iz zgrade Općine evakuisani ljudi i materijalna dobra, jer je prijetila opasnost od rušenja zgrade zbog slijeganja terena.

Usljed pojave klizišta i požara u općini Kladanj evakuisana je sedmočlana porodica, a u općini Tuzla, usljed požara, evakuisana je jedna porodica.

3. Zbrinjavanje ugroženih i nastradalih

Ova mjera zaštite i spašavanja je usko povezana sa evakuacijom i zauzima značajno mjesto u sistemu zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

U situacijama kada stanovništvo, zbog masovnog ugrožavanja ili stradanja, ostane bez krova nad glavom i najnužnijih sredstava za život (usljed poplava, požara, klizišta i dr.) pristupa se sprovođenju ove mjere u cilju obezbjeđenja uslova za privremeni smještaj, higijensko-zdravstvenu trijažu, neophodnu ishranu, opremanje i sl.

U izvještajnom periodu u 2003. godini na području Tuzlanskog kantona u općini Kladanj i Tuzla zbrinute su tri porodice, odnosno smještene su privremeno kod rođaka. Centar za socijalni rad i OŠCZ, u saradnji sa Crvenim križom Tuzlanskog kantona, zbrinute porodice su snabdjeli osnovnim životnim namirnicama, odjećom, obućom i drugim stvarima neophodnim za život.

4. Radiološko-hemijsko-biološka zaštita

Nakon alarmantnih informacija o 6 smrtnih slučajeva, u kratkom vremenskom periodu, kao posljedica kanceroznih oboljenja, u MZ Seljuble, općina Kalesija, KŠCZ je angažovao ekspertni tim Federalnog zavoda za javno zdravstvo, Sarajevo,

radi ispitivanja radiološke i hemijske kontaminacije vode i zemljišta, na lokaciji Relej-Stolice, gdje su pripadnici ruske jedinice SFOR-a vršili uništavanje NUS-a, oružja i municije kao i spaljivanje nepoznatih tečnih materija. Isti ekspertni tim je, također, bio angažovan na ispitivanju radiološke i hemijske kontaminacije vode i zemljišta na lokaciji poligona za uništavanje NUS-a, oružja i municije u Velikoj Ribnici, općina Banovići.

U cilju rasvjetljavanja ove problematike KŠCZ je organizovao više sastanaka sa predstavnicima FUCZ, Zavoda za javno zdravstvo FBiH i TK, Ministarstva zdravstva TK, općina Kalesija i Banovići i SFOR-a, a o cjelokupnoj problematici je bila informisana i Vlada TK.

Rezultati analiza ispitivanih uzoraka vode i zemljišta, sa navedenih lokacija, pokazali su slijedeće:

- Skeniranjem terena utvrđeno je da ne postoji povišen nivo zračenja, u odnosu na pozadinsko zračenje, za te lokalitete, kao ni da nema prisutnosti tragova površinske kontaminacije nuklidima koji su gama/beta emiteri;

- Ukupna beta aktivnost u uzorcima vode je ispod donje granice detekcije što znači da je voda radiološki ispravna;

- U uzorcima zemlje nema prisustva radionuklida vještačkog porijekla osim izotopa, cezijuma, koji je, kao posljedica nuklearnih proba, prisutan na cijeloj planeti;

- Sadržaj ispitivanih teških metala (kadmijum, olovo, niki i arsen) u uzorcima vode je ispod maksimalno dozvoljenih koncentracija, što znači da je voda hemijski ispravna.

Analize su dakle, pokazale da voda i zemljište, na navedenim lokacijama nisu kontaminirani radionuklidima ni teškim metalima tako da ove štetne materije nisu mogle biti uzrok oboljevanja i smrti nekoliko mještana MZ Seljublje.

O navedenim rezultatima analize KŠCZ je informisao Vladu TK i FUCZ, a javnost na konferenciji za medije koja je održana 25.06.2003. godine.

Prema podacima sa kojim raspolaže KŠCZ na području TK nema opasnosti za ljude i okolinu, od radiološkog zračenja. Minimalna potencijalna opasnost može da potiče od radioaktivnih izotopa koji se koriste u dijagnostičkoj medicini zatim od radionuklida sa deponije šljake i pepela TE Tuzla, gromobrana sa radioaktivnim materijama i od eventualnih ostataka municije, koja sadrži osiromašeni uranijum, koja je korištena od strane NATO snaga.

U toku 2003. godine, na području TK, nije registrovan ni jedan akcident sa radioaktivnim materijama, kao ni jedan slučaj ekscenih situacija u

proizvodnji, korištenju i transportu toksičnih i agresivnih hemijskih materija.

U 2003. godini u pogonu nisu bile fabrike: «Polihem» i Koksna industrija Lukavac, tako da nije bilo ni potencijalne opasnosti od štetnog djelovanja hlora i amonijaka.

Što se tiče ugroženosti ljudi od bioloških agenasa najveću opasnost predstavlja mikrobiološka kontaminacija hrane i vode što može dovesti do teških intoksikacija i infekcija organizma, te je neophodno uspostaviti sistem stalne kontrole higijensko-zdravstvene ispravnosti hrane i vode.

Na području Tuzlanskog kantona, postoje mikrobiološke laboratorije koje raspolažu odgovarajućom opremom i stručnim kadrovima za obavljanje pregleda biološkog materijala, hrane i vode, radi izolacije i identifikacije bakterija, virusa, parazita, gljiva i toksina.

5. Zaštita i spašavanje od rušenja

Zaštita i spašavanje od rušenja obuhvata mjere, radnje i postupke na izviđanju ruševina, pronalaženju i spašavanju lica zatrpanih u ruševinama, te mjere kojima se otklanja odnosno smanjuje opasnost po ljude i materijalna dobra koja prijete od ruševina uzrokovanih zemljotresom, odronom, klizištem, bujičnim vodama i poplavama i dr., prirodnim ili tehnološkim nesrećama.

U 2003. godini bilo je aktivnosti po ovoj mjeri z/s samo u općini Tuzla.

Usljed slijeganja terena, zgrada općine Tuzla je oštećena i ispucala tako da je prijetila opasnost rušenja. Radi sprečavanja nastanka štetnih posljedica po život i zdravlje ljudi i materijalnih dobara izvršeno je iseljenje ljudi i materijalnih dobara iz zgrade.

Predstavnici Kantonalnog štaba CZ su obišli zgradu u Rudarskoj ulici br. 67 u Tuzli, gdje je došlo do odronjavanja betonskih fasadnih elemenata na balkonima 11., 12., 13. i 14. sprata, što je iziskivalo preduzimanje hitnih mjera na sprečavanju nastanka štetnih posljedica po živote ljudi i materijalna dobra. Uz angažovanje stručnih lica pronađeno je rješenje za sprečavanje obrušavanja betonskih elemenata.

U MZ Zlokovac, na jednom stambenom objektu, došlo je do odvajanja fasadnih opeka od armirano-betonskog stuba te je prijetila opasnost od obrušavanja istih na trotoar čime bi se mogli ugroziti ljudski životi.

U MZ Đape–MZ Tušanj, oštećene su tri stare kuće usljed potresanja tla. Sumnja se da je uzrok potapanje rudnika Tušanj.

Za sve navedene slučajeve na lice mjesta su odmah izašli predstavnici CZ i nadležnih općin-

skih službi radi preduzimanja mjera iz njihove nadležnosti, a u cilju spasavanja ljudi i materijalnih dobara.

6. Zaštita i spasavanje na vodi i pod vodom

Prisustvo značajnog broja vodnih akumulacija koje se pored potreba industrije, najviše koriste u ljetnom periodu u rekreativne svrhe, nalaže potrebu postojanja organiziranih snaga koje bi direktno sprovodile zaštitu kupaca i drugih rekreativaca u sezoni kupanja.

Međutim, moramo konstatirati da postojeće snage koje postoje u općinama Lukavac i Gradačac iz godine u godinu sve više bivaju prepuštene same sebi te izostaje pomoć od nadležnih institucija za kvalitetno odvijanje njihovog rada.

Sve manji interes građana za korištenje Jezera Modrac u toku ljetne sezone, vjerovatno je uticao da postojeći KPA »Modrac« u ovoj godini nije uopće imao potpisan ugovor sa JP »Plaže jezera Modrac« te je izostao bilo kakav organiziran oblik zaštite kupaca na ovom jezeru. Dio pripadnika ovog Kluba bio je angažiran na akumulaciji Bistarac gdje bilježimo jedan slučaj utapanja.

Pripadnici Ronilačkog kluba «Vidara» u općini Gradačac, bili su zaduženi za svakodnevno dežurstvo na oba jezera tokom cijele sezone kupanja. Za ovaj klub se može reći da zahvaljujući potpori općinskih vlasti uspjeva provoditi planske aktivnosti na polju obuke i održavanja opreme.

Na jezeru Snježnica, kojim gazduje Elektroprivreda BiH, ne postoji nikakav organiziran oblik zaštite kupaca i drugih korisnika ove hidroakumulacije.

7. Zaštita i spasavanje od požara

Pošto se radi o djelatnosti od posebnog društvenog interesa, koja se organizuje i sprovodi u svim mjestima i na svim objektima izloženim opasnostima od izbijanja i širenja požara, kao takva je i tretirana tokom cijele godine. Akcenat u djelovanju KŠCZ na ovom polju dat je putem blagovremenog dostavljanja Naredbi i Upozorenja o poduzimanju preventivnih i operativnih radnji na preduzimanju nastajanja požara.

Posebno se izdvaja rani proljetni period kada se znatno intenziviraju proljetni poljoprivredni radovi, kao i početak grejne sezone kada se broj požara kao posljedica neodgovornog odlaganja pepela i drugih lako zapaljivih materija, enormno uvećava.

U ovoj godini, od strane općinskih štabova CZ, registrirano je ukupno 512 požara, od čega 139 šumskih i 65 poljska požara. Blagovremenim poduzimanjem operativnih radnji od strane općin-

skih štabova CZ i drugih relevantnih subjekata izbjegnute su teže posljedice i velika materijalna šteta. Iako se cijela godina odlikuje dugim sušnim periodom, sa zadovoljstvom se može konstatirati da nije bilo prevelikog broja požara, a posebno nije bilo požara većih razmjera koji bi iziskivali angažiranje velikog broja snaga i sredstava. Ipak, u mjesecu avgustu, kada su registrirane ekstremno visoke temperature, bilježimo veliki šumski požar na lokalitetu Zelenboja u općini Banovući koji je u nekoliko dana progutao velika šumska prostranstva. Ovaj požar koji je u dva navrata ugrožavao ogromna šumska blaga bio je razlog da je 30. avgusta Načelnik općine na prijedlog OŠCZ Banovići, proglasio stanje elementarne nepogode. Na gašenje požara učešće su uzeli pripadnici preduzeća "Šume" TK i "Gostović" Vozuća, TVJ Banovići, PVB Tuzla, VJ RMU Đurđevik, 100 vojnika 2.Korpusa V FBiH kao i lokalno stanovništvo. Cjelokupna organizacija gašenja požara odvijala se preko Kantonalnog i općinskog štaba CZ. U nadoknadi dijela utrošenih sredstava aktivnu ulogu odigrao je KŠCZ Tuzla koji je preko Vlade TK obezbijedio značajna sredstva za učesnike u gašenju ovog velikog požara. Takođe, u ovom periodu bilježimo veće požare na području općina Tuzla, Kalesija, Kladanj, Srebrenik i Teočak koji su za posledicu imali uništavanje većih šumskih površina, ali koji su iznenadnim kišnim padavinama ugašeni.

Na stambenim objektima je registrirano 86 požara, na poslovnim 57, a pomoćnim objektima 66. U nekoliko slučajeva požari su imali za posledicu totalno uništenje stambenih objekata te je bilo potrebno izvršiti zbrinjavanje cjelokupnih porodica. U ovakvim slučajevima su najčešće štabovi CZ sa nadležnim općinskim službama bili zaduženi za provođenje ovih aktivnosti. Ovakvi slučajevi su registrirani u Tuzli, Kladnju, Kalesiji i Gračanici.

Kao i ranije, najčešći uzrok većini požara je ljudski faktor. Ljudska nepažnja je glavni uzrok i većine ostalih požara, što potvrđuje činjenica da je registrirano 48 požara na dimnjacima, 34 na smetilištima i 42 na stočnoj hrani (sijeno i sl.).

Krajnje neodgovorno ponašanje stanovništva se ispoljava u vremenu grejne sezone kada bilježimo ogroman broj intervencija vatrogasnih jedinica na gašenju zapaljenih kontejnera za odlaganje smeća. Štete na kontejnerima su znatne, ali potencijalna opasnost za proširenje tih požara je stalno prisutna, a posljedice obično bivaju znatne. Samo na općini Tuzla, u ovoj godini registrirano, je oko 1.000 požara na kontejnerima.

U sklopu međuentitetske saradnje bilježimo stalnu saradnju između općina Gračanica i Petrovo u Republici Srpskoj, te angažman vatrogasaca iz Gradačca u susjednim općinama u Republici Srpskoj.

Sa ciljem racionalnijeg i potpunijeg korištenja protivpožarnih sredstava i opreme koju je KŠCZ reversno dodijelio OŠCZ, krajem godine je KŠCZ svu opremu i sredstva trajno dodijelio OŠCZ koji će odlučiti koji je to najbolji način korištenja iste.

Efekti ranije provedene Operacije Florijan – od vojnika do spasitelja, i ove godine su bili česta tema u općinama koje su svoje vojnike slali na ovu obuku. Osim općine Kalesija, ostale općine su konstatirale da je ovo bio veliki promašaj i da zacrtani efekti nisu ostvareni nego su samo nastali veliki problemi kada je u pitanju profesionalni angažman obučениh osoba.

Generalno se može reći da postojeće snage po općinama koje su zadužene za zaštitu i spasavanje od požara, uglavnom, mogu odgovoriti lokalnim zahtjevima iz ove oblasti, a neophodnost stalnog poboljšanja stanja opreme i sredstava kao i obučenosti pripadnika jedinica i društava je stalna obaveza. Popunjavanje novim kadrovima ide veoma teško, ali je očigledno da snage treba usmjeriti na profesionaliziranje postojećih snaga.

Ova godina je obilježena i proslavom 120 godišnjice organiziranog vatrogastva u općini Tuzla kojom prilikom je organizirana svečana ceremonija na kojoj su bili prisutni i članovi KŠCZ.

Kada je u pitanju zakonska regulativa možemo konstatirati da još nije donesen Zakon o vatrogastvu na nivou Kantona, a ni na razini FBiH. Čak i postojeći Zakon o zaštiti od požara za nivo Kantona i 7 Pravilnika naknadno donešenih, koji nije usklađen sa Zakonom na nivou FBiH pravi velike nedoumice za pravilno regulisanje ove oblasti.

8. Zaštita i spasavanje od NUS-a

Kao i prošle i ova godina obilježena je prikupljanjem i uništavanjem minsko-eksplozivnih i neeksplozivnih ubojitih sredstava, pregledom i čišćenjem vitalnih objekata (deminiranjem) kao i provođenjem akcije prikupljanja minsko-eksplozivnih i drugih neeksplozivnih ubojitih sredstava od stanovništva sa područja TK poznate pod popularnim nazivom «ŽETVA».

Tokom ove godine okončan je V i krajem godine potpisan VI Memorandum o održivosti TUN timova na području FBiH.

Naime, skoro cijele godine, gore navedeni

poslovi, su rađeni u okviru V Memoranduma, a u novembru je potpisan novi VI Memorandum. Sukladno potpisanom Memorandumu između Delegacije Evropske Komisije i Federalne uprave civilne zaštite o implementaciji Programa deminiranja za period 2003/04 predviđeno je da u narednih 13 mjeseci TUN tim CZ TK nastavi sa izvršavanjem zadataka na uklanjanju NUS-a i deminiranju vitalnih objekata. Za razliku od prethodnih Memoranduma, ovaj VI se odlikuje znatnim prisustvom elemenata «izlazne strategije» što praktično znači da je učešće domaćih organa vlasti u finansiranju ovog projekta sve značajnije. Ovaj trend povećanja finansijskog učešća domaćih organa biće iz godine u godinu stalno uvećavan. Predviđeno je da 1.1.2007. godine domaći organi u potpunosti preuzmu finansijske obaveze naspram TUN tima civilne zaštite.

Dobra saradnja Kantonalnog štaba civilne zaštite sa svim subjektima koji imaju dodirnih tačaka na polju zaštite i spasavanja od NUS bila je jedan od glavnih razloga ovako dobrim rezultatima. Tu prije svih mislimo na općinske štabove civilne zaštite koji su praktično osnovna karika u lancu od prijavljivanja do konačnog neutralisanja NUS-a. Posebno dobra saradnja ostvarena je sa Regionalnim uredom MAC-a iz Tuzle, Menadžment timom, Agencijom za deminiranjem kao i drugim tzv.entitetskim igračima kao što su Vojska, policija i SFOR.

Operativni dio pri Kantonalnom štabu CZ Tuzla koji je sve ove poslove konkretno odradio na terenu naziva se Kantonalni TUN tim civilne zaštite i čini ga 15 pripadnika razne specijalnosti koji su osposobljeni i opremljeni da intervišu u svako doba dana i noći na neutralisanju minsko-eksplozivnih i neeksplozivnih ubojitih sredstava kao i izvlačenju nastradalih lica iz minskih polja.

Kao što smo već kazali, KŠCZ je u saradnji sa OŠCZ posebnu pažnju posvetio provođenju Operacije Aktivna Žetva (u općinama u kojima je ovaj Projekat izvođen) sa ciljem blagovremenog uklanjanja NUS-a kojeg snage SFOR-a nisu u mogućnosti izuzeti.

Tokom ove godine projekat Žetve je izvođen u dva navrata i to kao «Aktivna žetva» u proljeće i jesen (Prolječna i Jesenska aktivna žetva). Snage SFOR-a kao izvorni pokretač ove Operacije, aktivnosti na ovom polju izvode uz tijesnu saradnju sa strukturama Civilne zaštite i MUP-a. Za razliku od ranijeg perioda kada je Žetva izvođena istovremeno na cijelom Kantonu, sada se Žetva izvodi u različitim intervalima i to u organizaciji snaga SFOR-a koje pokrivaju dato područje. To praktič-

ki znači da američke snage koje pokrivaju općine Tuzla, Srebrenik, Lukavac i Gradačac imaju svoj termin, a Skandinavci, Turci, Portugalci i Slovenci druge termine, a čak i druge metode kod izvođenja ove Operacije. Sa ciljem postizanja bolje operativnosti na terenu i veće sinhronizacije u izvođenju ove Operacije, Kantonalni štab civilne zaštite je organizirao niz sastanaka sa pripadnicima SFOR-a na kojima je dogovarana strategija. Moramo istaknutu da je posebno dobra saradnja ostvarena sa američkim snagama SFOR-a.

Problemi na terenu kod izvođenja ove akcije, posebno u neposrednom kontaktu sa stanovništvom, rješavani su uglavnom blagovremeno, a KŠCZ je sa svoje strane stalno ukazivao na neophodnost sinhronizirane akcije svih sudionika što će na kraju rezultirati boljim učinkom.

“A”tim - NUS

Zavidni rezultati ostvareni na polju neutralisanja pojedinačno prijavljenog NUS-a u proteklom periodu, te dobra organiziranost Kantonalnog i općinskih štabova CZ sa područja našeg Kantona rezultirali su da je TUN tim u potpunosti prešao u operativno-tehničku nadležnost Kantonalnog štaba CZ Tuzla. To praktično znači da KŠCZ izdaje radne naloge za izlazak TUN tima na teren shodno prioritetima koje također utvrđuje KŠCZ.

Vođenje evidencije o stanju eksplozivne materije u magacinu kao i ulaza i izlaza NUS-a u magacin vodi lider TUN tima i KŠCZ.

Ova komponenta je sastavljena od 4 pripadnika koji su obučeni i opremljeni neophodnom opremom i sredstvima za siguran i kvalitetan rad na terenu.

Ovaj tim je prema dnevnim izvještajima tokom izvještajnog perioda obavio aktivnosti real-

izirane kroz preuzimanje, uklanjanje i uništavanje pojedinačno prijavljenih NUS na terenu u svim općinama TK.

Stalna je aktivnost općinskih štabova CZ na evidentiranju i obilježavanju pojedinačno prijavljenih NUS na terenu od strane stanovništva i izvještavanja «A» TUN tima radi njihovog uklanjanja, kao i na preuzimanju municije i NUS predatog općinskim štabovima CZ u okviru Projekta «Žetva».

Poslove preuzimanja pojedinačno prijavljenog NUS na našem kantonu «A» TUN tim obavlja kako kroz redovne aktivnosti, tako i u sklopu Projekta «Žetva », a samo izuzetno kao ispomoć i specijalizirana ekipa EOD tima iz baze SFOR-a na Dubravama kada je u pitanju «pražnjenje» magacina koji koristi TUN tim.

Sva prikupljena sredstva se skladište u magacinu na Institutu za hemijsko inženjstvo, a uništavanje istih vršeno je na improviziranim poligonima u Ribnici (Banovići) i Ban Brdu (Kalesija). Inače, KŠCZ posjeduje odobrenja od nadležnih općinskih vlasti za korištenje još nekoliko lokacija po općinama kao mjesta za uništavanje NUS-a, ali se ona rijetko ili nikako ne koriste.

Problem sa poligonom u Ribnici na općini Banovići već poprma šire razmjere, tako da je tokom ove godine u više navrata zabilježeno niz primjedbi na način korištenje ove lokacije od strane snaga SFOR-a. S ciljem rješavanja ovog problema održano je više sastanaka sa predstavnicima najviše vlasti Kantona na kojima je aktivnu ulogu imao i KŠCZ Tuzla. Za sada kvalitetno rješenje nije pronađeno, a snage SFOR- a su obećale da će u buduće prilikom upotrebe ove lokacije poštivati propisane procedure sa ciljem izbjegavanja neže-

Vrsta NUS-a	Jan	Febr	Mart	April	Maj	Juni	Juli	Avg	Sept	Okt	Nov	Dec.
Munic. M. Kal.	3.909	4.212	3.326	10.622	2.436	1.301	2.649	5.589	856	707	11	2902
Munic. već kal.	19	11	67	23	44	1	8	23	31	9	-	4
Ruč. Bomba	121	130	165	190	135	102	126	137	48	25	23	165
PP IPT .mina	7	2	15	26	24	22	14	51	13	12	1	11
Osa/zolja	-	1	3	4	6	3	4	5	-	1	-	3
Tromblon	12	10	33	71	59	91	15	30	6	12	-	69
Projekt-granata	13	3	15	43	21	12	16	13	13	12	-	8
Upaljači, kapis, okv za AP i dr.	86	25	70	148	96	88	40	70	3.589	30	-	45
Exploziv	10,1	0,6	0,6	297,8	3,00	6,6	3,00	3,60	107,00	1,00	-	0,5
U K U P N O	4.167	4.394	3.649	11.127	2.821	1.620	2.872	5.913	4.556	808	35	3107

Pregled prikupljenog i uništenog NUS-a u toku 2003. godine

ljenih posljedica.

U narednoj godini trebalo bi, konačno, pokušati iznaći rješenje za obezbjeđenjem poligona za uništavanje NUS-a dok je mjesto za privremeno skladištenje prikupljenog NUS-a kvalitetno riješeno.

Koordinaciju svih aktivnosti općinskih štabova CZ i TUN tima, kao i odnose sa EOD timom MND (S) SFOR-a, obavlja Kantonalni štab CZ Tuzla. U toku V Memoranduma "A" komponenta odradila je 517 zadataka što je u poređenju sa ostalim timovima sa područja Federacije BiH daleko najviše. Kao period sa najintenzivnijim prikupljanjem NUS-a izdvaja se proljeće 2003. godine kada su pripadnici TUN tima imali najveći broj odradenih zadataka. Svakako ovako dobar rezultat ostvaren je prije svega zahvaljujući dobru koordinaciji između Kantonalnog i općinskih štabova CZ.

Znači, tokom 2003. godine TUN tim «A» civilne zaštite neutralisao je 45.069 komada raznog zaostalog NUS i 430,8 kg eksploziva raznih vrsta.

"B" tim - Deminiranje

Druga komponenta TUN tima civilne zaštite zadužena za pregled i čišćenje vitalnih objekata sastoji se od 10 pripadnika razne specijalnosti i u toku ove godine bila je angažirana na pregledu i čišćenju vitalnih objekata u općinama:

OPĆINA	MJESTO	NAMJENA	PERIOD	POVRŠINA
KALESIJA	BUKOVICA	MOST	03.3. – 17.4.'03	3.484,00 m ²
LUKAVAC	DEVETAK	KUĆE I OKUĆN.	18.4.- 22.10.'03	14.590,00 m ²
SAPNA	ANDŽELIĆI	TRAJNO OBILJ.	16.5 – 13.6.'03.	937,00 m ²
TUZLA	BAN BRDO	POSMRT.OSTAC	01. – 15.7.'03	456,00 m ²
SAPNA	SARIĆI	KUĆE I OKUĆN.	22.9.– 5.12.'03	2.750 ,37 m ²
U K U P N O: 30.467,37 m²				

Znači, na našem Kantonu je u toku 2003. godine uz učešće timova civilne zaštite deminirano ukupno 30.467,37 m².

Sukladno imperativnim zahtjevima sa terena za deminiranje, tokom ovog Memoranduma nismo bili u prilici da ispoštujemo utvrđenu listu prioriteta, nego je deminiranje izvođeno na onim objektima i terenima koji su u datom momentu bili od prvorazrednog značaja za Općinu, Federaciju ili državu, a bila su obezbjeđena donatorska ili vlastita sredstva za njihovu adaptaciju.

Od deminiranih objekata ili prostora posebno treba izdvojiti lokalitet u Kalesiji gdje se radilo

o potrebi deminiranja u ratu porušenog mosta, a kojeg su snage SFOR-a samo privremeno osposobile za promet na glavnoj putnoj komunikaciji Tuzla-Zvornik.

Potpuno kontaminiran i zarastao teren bujnom vegetacijom bio je odbojan za sve komercijalne deminerske kompanije te je preostalo jedino da Civilna zaštita i njen deminerski tim odradi ovaj posao. U relativno kratkom roku, čim su se stvorili uvjeti poslije zimskih padavina, TUN tim je otpočeo deminiranje na ovom projektu i nakon mjesec dana uspješno je na upotrebu predao ovaj deminirani prostor. Također, za potrebe Državne komisije za traženje nestalih na lokalitetu Ban Brdo izvršeno je deminiranje terena do ostataka ljudskog kostura kao i jednog groba gdje se pretpostavlja da je jedna osoba u ratnom periodu sahranjena.

Kao temeljni zadatak koji je obilježio ovaj V Memorandum jeste deminiranje kuća i okućnica na lokalitetu Jagnjila-Devetak u općini Lukavac gdje je uz pomoć tima PREGA deminirano 22.840,00 m².

Ono što je veoma bitno za strukture civilne zaštite koje se bave zaštitom i spasavanjem ljudi i materijalnih dobara jeste otpočinjanje procesa trajnog obilježavanja minskih polja u kojem je aktivnu ulogu uzeo i naš tim. Naime, sukladno iskazanim prioritetima, TUN tim je izvršio deminiranje

zaštitnog pojasa na lokalitetu Andželići u općini Sapna ukupne površine od 937 m² (312 x 3). Postavljanje zaštitne ograde-žice obavljeno je u režiji općine Sapna. Svakako da je vodeću ulogu kod realizacije ovog projekta imao Regionalni ured MAC-a iz Tuzle.

U zadnjem kvartalu bilježimo angažman PLANT tima FUCZ na području općine Kalesija i to na lokalitetima MZ Dubnica i Brezik. Tim je radio na uklanjanju ruševina porodičnih kuća van minskih polja. Očišćeno je 13 porodičnih objekata i jedna crkva.

Također, temeljem saradnje između struktu-

Izvjestaj o radu

Općina	Lokalitet	Datum	Smrtno	teže	Lakše
Kalesija	Sprečko polje	24.4.2003.	životinje – ovce 28 kom.	-	-
Lukavac	Devetak	27.5.2003.	-	-	1
Gračanica	Zvijezda	3.6.2003.	1	-	-
Lukavac	Smoluća	5.8.2003.	1	-	-
Kalesija	Vis	23.9.2003.	grob (ostaci ljudskog skeleta)	-	-

ra civilne zaštite F BiH i R Srpske, krajem godine je na području općine Tuzla u MZ Požarnica PLANT tim R Srpske izvršio uklanjanje ruševina na četiri porodične kuće.

Brzi odgovor

Nažalost i u toku ove godine bilježimo nekoliko nesretnih slučajeva stradanja od zaostalih mina, minskoeksplozivnih i neeksplozivnih ubojnih sredstava tako da su pripadnici TUN tima morali intervenirati na izvlačenju nastradalih osoba.

Angažiranje TUN tima CZ kao jedine institucije na TK sa certifikatom za izvlačenje nastradalih osoba iz minskih polja (Brzi odgovor) bilježimo u općinama: Gračanica, Lukavac, i Kalesija. Kao i ranije, područje općine Lukavac je teren gdje se najčešće bilježe nesretni slučajevi stradanja civilnog stanovništva.

Posebno se izdvaja akcija izvedena na lokalitetu Smoluća, općina Lukavac gdje je od namjerno podmetnute bombe na potez smrtno stradala jedna osoba.

Naime, neko je da bi «zaštito» voćnjak šljiva postavio nekoliko ručnih bombi na potez koje su pripadnici TUN tima uspješno otkrili i dezaktivirali. Nažalost, jedna od postavljenih bombi bila je kobna i na mjestu ubila jednu osobu.

Inače, od osnutka TUN tima, u okviru Operacije «Brzi odgovor» bilježimo 18 intervencija pripadnika tima na izvlačenju nastradalih iz minskih polja.

9. Prva medicinska pomoć

Ova mjera zaštite i spasavanja osigurava preživljavanje povrijeđenih i oboljelih, svodenjem štetnih posljedica na najmanju mjeru, brzom intervencijom na licu mjesta.

Razne društvene i humanitarne organizacije svojim snagama i sredstvima mogu ispomagati prvu medicinsku pomoć, a veoma značajnu aktivnost u tome ima kantonalna organizacija Crvenog križa. Pored ostalih aktivnosti, kantonalni Crveni križ u okviru zdravstvenog prosvjećivanja stanovništva organizuje takmičenje ekipa prve pomoći i takmičenje po školama «Svjesnost o postojanju mina» na općinskom i kantonalnom nivou.

Kantonalni štab CZ je posebnu pažnju pos-

vetio praćenju kretanja zaraznih bolesti stanovništva na području Tuzlanskog kantona. Prema pojedinačnim prijavama, zvanično registrovanim od Zavoda za javno zdravstvo Tuzla, evidentirano je na području našeg Kantona ukupno 3.468 oboljelih osoba.

Najčešće zarazne i parazitarne bolesti u 2003. godini su:

1. Varicella ..... 1.110 oboljelih;
2. Enterocolitis ..... 1.081 oboljelih;
3. TBC activa ..... 457 oboljelih;
4. Trovanje hranom izazvano salmone-
lom ..... 142 oboljela;
5. Scabies ..... 133 oboljelih;
6. Zarazno trovanje hranom 114 oboljelih;
7. Influenza (pojedinačne prijave)..... 7.093 oboljela.

Na području Tuzlanskog kantona u 2003. godini prijavljeno je 13 epidemija:

1. Varicella – u Banovićima ... 14 oboljelih, Lukavcu ....66 oboljelih, u Kladnju ..... 21 oboljeli (epidemija u toku);
2. Toxiifectio alimentaris – u Tuzli 16 oboljelih;
3. Trichinellosis – u Kladnju 5 oboljelih;
4. Zarazno trovanje hranom – u Kalesiji 5 oboljelih;
5. Scarletina – u Tuzli 12 oboljelih (epidemija u toku).

6. Influenza u općinama: Lukavac – 768 oboljelih, Živinice – 1.641 oboljeli, Tuzla–2.138 oboljelih, Gradačac – 771 oboljeli, Kladanj – 383 oboljela i Banovići – 397 oboljelih.

Prijavljeno je 5 smrtnih slučajeva od zaraznih bolesti: kao posljedica TBC – 3, kao komplikacija varicelle – 1, i pod dijagnozom meningokokne sepse – 1 slučaj.

Akcije obezbjeđenja rezervi krvi, na području Tuzlanskog kantona, u 2003. godini, planirane su, na teritorijalnom principu, u mjesnim zajednicama, školama, preduzećima i ustanovama, sa ciljem uključivanja što većeg broja zaposlenih, učenika završnih razreda srednjih škola, studenata, stanovništva MZ i pripadnika Vojske FBiH.

Od planiranog broja 9.318 dobrovoljnih da-

rivalaca krvi, krv je dalo 8.325 dobrovoljnih davalaca što je 89 % ostvarenog plana i može se reći da je zadovoljavajuće u odnosu na prethodne godine.

Za uspješnost organiziranja akcija dobrovoljnog darivanja krvi neophodna je zajednička saradnja nadležnih organa Općine, Crvenog križa, Civilne zaštite, sindikata, udruženja građana, vojnih vlasti i zdravstvene službe.

Od Zavoda za javno zdravstvo dobili smo «Izvještaj o kontroli ispravnosti životnih namirnica i predmeta opće upotrebe za 2003. godinu».

Analizirajući dobijene podatke iz Izvještaja može se zaključiti da kod domaće proizvodnje od 444 uzetih uzoraka (mlijeka, žitarica, brašna, hljeba, keksa, tjestenine, kolača, sladoleda, masti, pića, gotova jela, voda za piće), organoleptički (miris, boja, ukus) ne odgovara 144 uzeta uzorka (30 %) a isto tako ni hemijskim pregledom ne odgovara 144 uzorka (30 %).

Domaći proizvodi koji su u prometu, od 718 uzetih uzoraka, istih namirnica, ne odgovaraju 193 uzorka (26,5%) ni organoleptički ni u hemijskom pregledu.

Smatramo da bi namirnice biljnog i životinjskog porijekla trebalo redovno ispitivati prije ulaska u promet, čime bi se umanjio broj slučajeva trovanja hranom. Samo u ovoj godini u općini Kladanj i Tuzla bilo je 260 slučajeva trovanja hranom usljed čega su proglašene i epidemije u tim općinama.

10. Zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla

Ovu mjeru zaštite i spašavanja, u skladu sa njenom prirodom i pozitivnim propisima, provode vlasnici i posjednici životinja (pravna i fizička lica), stručne veterinarske službe i organi nadležni za stočarstvo. Shodno tome strukture civilne zaštite redovno prate stanje u ovoj oblasti, a preventivno i operativno djeluju samo onda kada obim opasnosti po zdravlje i živote ljudi i životinja prevazilazi mogućnosti veterinarskih službi i resornih organa uprave.

Ova mjera obuhvata aktivnosti sklanjanja i izmještanja životinja, sprečavanje širenja pojave bolesti i trovanja životinja, kontrolu zdravlja životinja, kontrolu ispravnosti mesa, sirovina, proizvoda životinjskih otpadaka, kontrolu stočne hrane i vode i druge aktivnosti na zaštiti zdravlja i uzgoja životinja.

Zbog veoma složene i kompleksne epizotičke situacije na području Tuzlanskog kantona, u većem broju općina su doneseni «Programi zdravstvene zaštite životinja za 2004. godinu». U općinama Kladanj, Kalesija, Teočak, Tuzla, Gračanica,

Gradačac i Živinice od strane veterinarskih službi vodile su se aktivnosti na cjepjenju domaćih životinja protiv tuberkuloze kao i dijagnosticiranje na druge bolesti (kju groznice, bruceloze, svinjske kuge, bjesnila, kuge peradi i dr.).

U općini Tuzla i Gradačac na početku 2003. godine zabilježeni su prvi slučajevi laboratorijski potvrđenog bjesnila dvije lisice i jednog psa.

U općini Živinice postojala je sumnja na antraks jednog govečeta, te su preduzete sve mjere, uključujući i slanje uzorka na analizu u Veterinarski institut Sarajevo.

U nekoliko općina Tuzlanskog kantona, zbog pojave većeg broja pasa lualica preduzete su aktivnosti, od strane lovačkih društava, na uništavanju istih.

11. Asanacija terena

U okviru ove mjere preduzimaju se odgovarajuće sanitarno-higijenske i sanitarno-tehničke mjere na terenu, u naseljenim mjestima, te u stambenim i drugim objektima u cilju sprječavanja širenja zaraze epidemije i drugih štetnih posljedica po ljude i materijalna dobra.

U 2003. godini izvršene su odgovarajuće sanitarno-tehničke mjere i ukopavanje nekoliko uginulih krava i ovaca u općini Banovići i ukopavanje 28 ovaca stradalih od minsko-eksplozivnih sredstava, u općini Kalesija.

12. Zaštita okolice

Stanje kvaliteta vazduha, vode i tla

Prema rezultatima mjerenja kvaliteta vazduha dobijenim sa instaliranih mjernih stanica, do sada nisu registrovane koncentracije polutanata u vazduhu koje prekoračuju upozoravajuće vrijednosti, kada se preduzimaju odgovarajuće preventivne mjere u cilju zaštite zdravlja stanovništva.

Najveći izvori zagađenja vazduha na području TK su: industrijska i termoenergetska postrojenja, saobraćajna motorna vozila, kotlane centralnog grijanja i domaćinstva koja za loženje koriste čvrsta goriva.

Nema podataka o kvalitetu vode u vodotocima na području TK jer se takva mjerenja ne vrše. U 2003. godini je registrovano samo nekoliko slučajeva uginuća ribe u vodotocima i to manjih razmjena.

Glavni zagađivači vodotoka su: industrijska i termoenergetska postrojenja, rudnici uglja, stočne i preradarske farme, mesna industrija, ugostiteljski objekti i veća naselja.

U 2003. godini van pogona su bile fabrike hemijske industrije: «Polihem» i Koksna industrija, Lukavac, što je doprinjelo manjem stepenu zagađenosti vodotoka. Krajem 2003. godine puštena

je u rad Fabrika sode, Lukavac, te su u općinama: Lukavac, Gračanica i Doboj Istok iskazani zahtjevi da se preduzmu sve neophodne zaštitne mjere kako ne bi došlo do zagađenja rijeke Spreče.

Na zagađivanje i devastaciju zemljišta, na području TK najviše utiču industrijska i termoelektrična postrojenja, rudnici uglja, kao i prisustvo velikog broja «divljih» deponija komunalnog i industrijskog otpada.

Na području općine Tuzla prisutna je specifična degradacija zemljišta, kao posljedica dugogodišnje eksploatacije sonog ležišta što je dovelo do pojave slijeganja površine terena u urbanoj zoni grada Tuzle.

KŠCZ je uradio Informaciju o oštećenim trafo i kondenzatorskim stanicama, koje su punjene uljem, koje sadrži poliklorirane bifenile, kao i o lokacijama skladišta trafo ulja i otvorenih odlagališta hemijskih i drugih štetnih materija.

Vremenske nepogode

Nevrijeme praćeno jakom kišom, olujnim vjetrom i gradom zahvatilo je u dane 04., 23., i 25., jula 2003. godine, područja općina: Gračanica, Lukavac, Banovići, Teočak, Kalesija, Srebrenik, Tuzla i Živinice. Nevrijeme je najveće štete pričinilo u općinama: Gračanica, Banovići, Lukavac, Kalesija, Teočak i Srebrenik, gdje su stručne komisije izvršile procjenu šteta u ukupnom iznosu od 2.369, 472 KM. Najveće štete su pričinjene na poljoprivrednim kulturama te građevinskim i infrastrukturnim objektima. Ni u jednoj općini nije proglašeno stanje prirodne i druge nesreće.

KŠCZ je sačinio zbirnu informaciju o pričinjenim štetama, i dostavio je Vladi TK sa prijedlogom da Vlada razmotri mogućnost dodjele finansijske pomoći općinama kako bi se bar djelimično sanirale nastale štete. Vlada je prihvatila Informaciju i donijela Zaključak da se, zbog nedostatka finansijskih sredstava u budžetu, za ove namjene, zatraži pomoć Vlade Federacije BiH.

Dana 31.08.2003. godine područje općine Gradačac zahvatilo je nevrijeme praćeno jakim olujnim vjetrom i gradom veličine manje jabuke. Pričinjene su velike materijalne štete na poljoprivrednim kulturama, voćnjacima, krovovima kuća, prozorskim staklima, putničkim automobilima i niskonaponskoj električnoj mreži.

Stručna komisija je procijenila da je pričinjena šteta u iznosu od 4.485,800 KM.

Odlukom načelnika općine Gradačac, dana 03.09.2003. godine proglašeno je stanje elementarne nepogode usljed nevremena.

Treba naglasiti da je, krajem 2003. godine na području općine Gradačac instaliran sistem pro-

tugradne odbrane.

Poplave

Na području svih općina TK registrovane su, u dane 04., 23., i 25. jula, obilne kišne padavine koje su izazvale porast nivoa svih vodotoka ali nije došlo do izljevanja vode iz korita vodotoka.

Obilne kišne padavine izazvale su, u oktobru 2003. godine, manje poplave u općinama: Kalesija, Živinice, Kladanj i Tuzla. Nakon prestanka kišnih padavina voda se brzo povukla. Pričinjene su minimalne štete.

U cilju preduzimanja preventivnih i operativnih mjera u odbrani od poplava KŠCZ je uputio dopis svim OŠCZ u kome je naloženo da se sagleda stanje na području općine i definišu glavni problemi koji mogu, u slučaju obilnih kišnih padavina, uzrokovati poplave, kao što su: neregulisana korita vodotoka, nedovoljna propusnost vodotoka usljed odlaganja otpadnog materijala i prisustva raznog rastinja u koritima vodotoka, začepljenost odvodnih kanala pored puteva, neispravne vodovodne i kanalizacione instalacije, nepostojanje drenažne mreže i odvodnih kanala za prihvatanje oborinskih i podzemnih voda i slično.

U općinama: Banovići, Živinice, Čelić, Gradačac, Lukavac, Srebrenik, Tuzla i Živinice, u toku 2003. godine urađeni su značajni radovi na regulaciji korita vodotoka što je uticalo na smanjenje intenziteta poplava.

U svim općinama se organizovano sprovode akcije čišćenja korita vodotoka od otpadnog materijala i raznog rastinja.

KŠCZ je u kontaktima sa J.P. «Slivovi rijeke Save», Sarajevo, J.P. «Elektroprivreda FBiH», Sarajevo i MVP «Spreča», Tuzla koji upravljaju hidroakumulacijama «Hazna» i «Vidara», općina Gradačac, «Sniježnica», općina Teočak i «Modrac», općina Lukavac, pribavio odgovarajuće informacije na osnovu kojih se može konstatovati da navedeni subjekti upravljaju hidroakumulacijama na području TK, u skladu sa odgovarajućim propisima i tehničkom dokumentacijom, kojom je predviđeno preduzimanje neophodnih mjera u zaštiti od poplava, u slučaju pojave velikih voda.

KŠCZ je Informaciju o problematici odbrane od poplava dostavio Vladi TK i Federalnoj upravi CZ.

Treba naglasiti da je organizovanje i neposredno vođenje odbrane od poplava na području FBiH regulisano Uredbom o izradi planova odbrane od poplava, Vlade FBiH, od 25.01.2002. godine, koja se, na žalost ne sprovodi u praksi, na području TK.

Navedeni poslovi odbrane od poplava, po odredbama Uredbe su u nadležnosti J.P. «Slivovi rijeke Save», nadležnih kantonalnih i općinskih organa, kao i preduzeća specijalizovanih za odbranu od poplava.

Neophodno je da Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva TK preduzme odgovarajuće mjere na realizaciji odredaba Uredbe na području TK.

KŠCZ je realizovao akciju preuzimanja oko 10.000 komada plastičnih vreća punjenih pijeskom, iz kasarne «Ciljuge», 2. Korpusa V FBiH, koje su distribuirane, preko OŠCZ, u općine, za potrebe odbrane od poplava. Informacija u vezi sa ovim dostavljena je Vladi Tuzlanskog kantona i FUCZ.

Sniježne padavine

U zimskom periodu 2003. godine nije bilo većih problema uzrokovanih sniježnim padavinama.

Na području općine Kladanj, krajem 2003. godine, obilne sniježne padavine prijetile su da izazovu prekid saobraćaja i da ozbiljnije ugroze normalno odvijanje života i rada, ali je nakon prestanka sniježnih padavina vrlo brzo došlo do normalizacije stanja.

U svim općinama TK izvršene su odgovarajuće pripreme za zimsko održavanje gradskih ulica, lokalnih i drugih nekategorisanih puteva u nadležnosti općina. Potpisani su ugovori sa firmama koje će obavljati ove poslove u zimskom periodu. Obezbeđena je odgovarajuća mehanizacija, posipni materijal i pogonsko gorivo.

Općinski štabovi CZ su izvršili neophodne pripreme za angažovanje ljudstva i MTS, u vlasništvu građana, u slučaju većih sniježnih padavina, kada redovno angažovane snage ne bi mogle obezbijediti prohodnost puteva.

Federalna direkcija cesta i Direkcija za puteve TK obavili su sve neophodne pripreme za održavanje magistralnih i regionalnih puteva na području TK u zimskoj sezoni 2003/2004. godine.

KŠCZ je Informaciju o pripremljenosti za održavanje puteva u zimskom periodu, na području TK, za sezonu 2003./2004. god. dostavio Vladi TK i FUCZ.

Zaštita od klizišta

Na području TK do sada je registrovano oko 1.500 klizišta i odrona koja su zahvatila površinu od oko 900 ha. Ugroženo je oko: 8.000 stanovnika, 1.600 stambenih i 1.000 pomoćnih objekata, nekoliko privrednih preduzeća i oko 160 različitih infrastrukturnih objekata.

Do sada je sanirano vrlo malo klizišta zbog

toga što općine, u čijoj nadležnosti je sanacija klizišta, ne raspolažu dovoljnim finansijskim sredstvima za ove namjene. U 2003. godini sanirano je samo 9 klizišta od čega, 2 veća i 7 manjih.

U toku 2003. godine reaktivirano je 79 starih i aktivirano 5 novih klizišta, koja su predstavnici Općinskih štabova CZ i KŠCZ obišli, snimili stanje na terenu i obavili druge poslove iz nadležnosti CZ. Od nadležnih službi i stručnih komisija zatraženo je da obave stručno snimanje klizišta i predlože mjere za sanaciju klizišta.

Klizišta aktivirana u 2003. godini oštetila su 40 stambenih a ugrozila 81 stambeni i 22 pomoćna objekta. Oštećeno je i ugroženo nekoliko lokalnih puteva i više infrastrukturnih objekata. Evakuisano je 7 lica iz 2 stambena objekta.

KŠCZ i Općinski štabovi CZ insistirali su kod nadležnih općinskih subjekata da se permanentno preduzimaju odgovarajuće preventivne mjere radi sprječavanja aktiviranja novih i reaktiviranja starih klizišta, jer je poznata činjenica da čovjek svojim neadekvatnim i neodgovornim aktivnostima najviše doprinosi aktiviranju klizišta. Treba konstatovati da se u općinama ne preduzimaju, u dovoljnoj mjeri, odgovarajuće preventivne mjere radi sprječavanja aktiviranja klizišta.

KŠCZ je u 2003. godini posebnu pažnju posvetio rješavanju problema izazvanih klizištem u MZ Šikulje-Prline.

Kao posljedica eksploatacije uglja na PK Šikulje u MZ Šikulje-Prline duže vrijeme je aktivno klizanje i slijeganje terena što je izazvalo oštećenje 28 kuća.

Predstavnici KŠCZ i OŠCZ izašli su, zajedno sa federalnim rudarskim inspektorom, na lice mjesta i konstatovali navedene činjenice. Rješenjem federalnog rudarskog inspektora naređeno je Rudniku Šikulje da, u roku od 30 dana od donošenja pravosnažne sudske presude pristupi eksproprijaciji nekretnina, koje su navedene u Zapisniku federalnog rudarskog inspektora.

U cilju rješavanja problematike eksproprijacije zemljišta i kuća u navedenoj MZ, KŠCZ je organizovao sastanak predstavnika svih zainteresovanih strana: Rudnika Šikulje, općine Lukavac, KŠCZ i OŠCZ na kome su dogovorene mjere i aktivnosti za rješavanje prisutnih problema.

Krajem 2003. godine početo je sa postupkom eksproprijacije nekretnina, od strane Rudnika Šikulje, na osnovu pravosnažnih sudskih presuda.

U organizaciji KŠCZ održano je 14.02.2003. godine stručno-edukativno savjetovanje na temu «Klizišta».

Cilj savjetovanja je bio da se, na pristupa-

čan način, prezentira vrlo složena problematika klizanja tla, radi edukacije članova, štabova CZ općina i MZ, koji se, vrlo često, u svom radu susreću sa ovim prirodnim fenomenom, pri čemu su u situaciji da preduzimaju odgovarajuće preventivne i operativne mjere zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara.

Na savjetovanju je prezentirano, od strane eminentnih stručnjaka iz ove oblasti, 5 stručnih radova, u kojima su, na pristupačan način, izneseni svi bitni aspekti problematike klizišta.

Savjetovanje je bilo izuzetno dobro posjećeno. Prisutni su bili predstavnici: svih ŠCZ, općinskih službi nadležnih za klizišta, nadležnih kantonalnih ministarstava, stručnih i javnih institucija općina i TK, više načelnika općina, predstavnici Vlade TK i FUCZ i drugi pozvani, koji se bave problematikom klizišta.

Na savjetovanju su doneseni Zaključci sa konkretnim zadacima za nadležne općinske i kantonalne organe vlasti na realizaciji poslova od značaja za efikasnije preduzimanje preventivnih i operativnih mjera u zaštiti od djelovanja klizišta. Zaključci su dostavljeni svim relevantnim subjektima iz oblasti klizišta.

KŠCZ je u cilju jedinstvenog uređivanja osnovne stručne problematike u vezi sa klizištima uputio nekoliko dopisa Vladi TK radi iniciranja realizacije zaključaka sa savjetovanja na temu klizišta i to:

-Formiranje stalnog kantonalnog stručnog tijela za snimanje stanja klizišta i predlaganje mjera za sanaciju;

- Izrada jedinstvenog projekta metodologije za izradu katastra klizišta;

- Izrada inženjersko-geološke karte (1:25.000) za područje TK.

Do sada nisu preduzete konkretne mjere na realizaciji navedenih zaključaka.

Higijenska ispravnost vode za piće

U svim općinama ozbiljan problem predstavlja održavanje lokalnih vodotoka i kotrola higijenske ispravnosti vode iz istih. U 2003. godini registrovano je veće angažovanje HES službi Doma zdravlja i nadležnih inspeksijskih službi na kontroli higijenske ispravnosti vode za piće.

13. Zaštita i spasavanje u rudnicima

Shodno složenoj ekonomskoj situaciji, te neblagovremenom zanavljanju sredstava zaštite u rudnicima, sve procjene govore da rizik od opasnosti za ljude i materijalna dobra se stalno uvećava. Naime, najnoviji pokazatelji govore da je zaštita u rudnicima već na kritičnoj razini i mogućnosti za nastanak neželjenih posljedica su

stalno prisutne.

Svi rudnici raspolažu sa Planovima zaštite i spasavanja, a posebna mjesto u provođenju zaštite i spasavanja imaju Rudarske inspekcije koje vrše kontrolu sigurnosti u rudarskim pogonima shodno Zakonu o rudarstvu i drugim pozitivnim zakonskim propisima.

U rudnicima su organizirane i djeluju službe zaštite tzv. Čete za spasavanje sa osposobljenim ljudstvom za djelovanje na zaštiti i spasavanju kako ljudi tako i materijalnih dobara na i pod zemljom.

14. Zaštita bilja i biljnih proizvoda

Ovom mjerom provodi se zaštita i spašavanje biljaka i proizvoda biljnog porijekla koje su izložene raznim štetnim uticajima prirodnih i drugih oblika zagađivanja, biljnim štetočinama i korovima, te masovnim epidemijama biljaka (epifitotijama).

Patogeni mikroorganizmi izazivaju epidemije biljaka usljed čega se smanjuje prinos, a industrijske biljke nestaju, što dovodi do otežanog obezbjeđenja hrane za stanovništvo. Također šumsko i poljoprivredno bilje napada ogroman broj biljnih bolesti i štetočina (insekti, bakterije, virusi, razne vrste glodara, krompirova zlatica, žižak i dr.).

Prirodne i druge nesreće takođe štetno djeluju na bilje (grad, oluja, sniježne padavine, poplave, suše, klizišta, požari i dr.). Njihovi najčešći uzročnici su ljudi, koji nenamjerno, nehotično ili zbog neznanja, izazivaju akcidentne situacije sa katastrofalnim posljedicama po ljude, biljni i životinjski svijet u neposrednoj ili široj okolini.

Samo u 2003. godini na području našeg Kantona usljed suše, grada, vjetrova, klizišta i požara uništene su velike količine poljoprivrednih proizvoda.

U toku 2003. godine, u nekoliko navrata, KŠCZ je tražio od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede TK, Informaciju o zaštiti bilja i biljnih proizvoda na području Tuzlanskog kantona, međutim Informacija nije dobijena.

ZAKLJUČCI

U izvještajnom periodu učinjeno je mnogo na poboljšanju i efikasnosti rada svih struktura civilne zaštite Tuzlanskog kantona.

Rezultati su vidljivi kroz navedene aktivnosti i poduzete mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

No i pored toga treba, može i mora se učiniti još više. Zakon o zaštiti i spašavanju i njegova primjena to omogućavaju.

Da bi strukture civilne zaštite, od KUCZ do općinskih službi civilne zaštite, bile sposobne u potpunosti odgovoriti zadatku zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća potrebno je preduzeti sljedeće:

1. Dovršiti aktivnosti na provedbi Zakona o zaštiti i spašavanju na kantonalnoj i općinskoj razini najkasnije u prvom kvartalu 2004. godine.

2. Obaviti kadrovsku popunu, aktivirati centre za osmatranje i uzbuđivanje i opremanje neophodnom opremom.

3. Osigurati mehanizme za provedbu dijelova navedenog zakona koji se odnose na zakonsku obavezu izdvajanja sredstava za izgradnju i održavanje skloništa odnosno posebnog poreza za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća na neto plaće uposlenika sa prostora Kantona.

4. Kroz proračune Kantona i općina planirati odgovarajuća finansijska sredstva neophodna za normalan rad KUCZ i općinskih službi civilne zaštite ali i sredstva za nabavku dijela opreme za odbranu od prirodnih i drugih nesreća i pomoć građanima u saniranju šteta.

5. Uraditi programe kratkoročne i dugoročne zaštite zraka, vode i zemljišta na području Kantona.

6. Osigurati korištenje područja Kantona od strane SFOR-a u skladu sa zakonima države Bosne i Hercegovine.

7. Kod nadežnih općinskih organa i službi osigurati da se preduzimaju neophodne preventivne mjere u cilju sprječavanja nastanka opasnosti koje ugrožavaju bezbjednost ljudi i materijalnih dobara. Od posebne je važnosti angažovanje inspekcijских organa općina i TK na sprječavanju

protuzakonitih radnji i sankcionisanju istih, naročito u oblasti zaštite od požara, skloništa, poplava i klizišta.

8. Tražiti od nadležnih općinskih i kantonalnih organa zakonodavne i izvršne vlasti da se više angažuju na iniciranju realizacije, u praksi, zaključaka sa savjetovanja na temu «Klizišta».

9. Nastaviti aktivnosti na realizaciji projekata regulacije korita vodotoka na području TK kao i akcija čišćenja korita vodotoka od deponovanog otpadnog materijala i raznog rastinja, jer se pokazalo da su ove aktivnosti doprinjele znatnom smanjenju intenziteta poplava.

10. Tražiti od nadležnog Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva TK da se angažuje na realizaciji odredaba Uredbe o planovima odbrane od poplava koju je donijela Vlada FBiH.

11. Neophodno je da se u općinskim službama CZ i u KUCZ preduzmu sve neophodne mjere, putem obuke, savjetovanja i vježbi, kako bi se na viši nivo podigla spremnost za preduzimanje preventivnih i operativnih mjera zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

12. Osigurati sredstva za rješavanje problema u vezi obezbjeđenja priručnih magacina u općinama, za uskladištenje NUS-a i poligona za uništavanje NUS-a.

13. Osigurati potrebna sredstva u budžetima općina za trajno obilježavanje područja kontaminiranih NUS-om i MES-om.

14. Nastaviti i dalje unapređivati saradnju sa regionalnim i općinskim organima CZ RS i Distrikta Brčko.

Program rada KUCZ za 2004. godinu

UVOD

Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzla (u daljem tekstu: KUCZ) svoju djelatnost obavlja prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Tuzlanskog kantona («Službene novine Tuzlanskog kantona», broj: 12/03), Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća («Službene novine F BiH», broj: 39/03) i Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Kantonalne uprave civilne zaštite (u daljem tekstu: Pravilnik).

Donošenjem podzakonskih akata, Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (u daljem tekstu: Zakon) i njihova implementacija na federalnoj, kantonalnoj i općinskoj razini stvorit će pretpostavke i uvjete za normalno funkcioniranje KUCZ i općinskih službi civilne zaštite. Njihovo donošenje i primjena se očekuju u prvom kvartalu 2004. godine.

Takođe se očekuje da se do kraja prvog kvartala 2004. godine donesu pravilnici o unutrašnjoj organizaciji i izvrši kadrovska popuna u KUCZ i općinskim službama civilne zaštite na području Tuzlanskog kantona.

U toku prvog kvartala 2004. godine bit će završeno i osnivanje Kantonalnog i općinskih štabova civilne zaštite i njihova kadrovska popuna.

ORGANIZACIONI POSLOVI

1. Provesti Zakonom predviđene aktivnosti na organizacionoj transformaciji KŠCZ u KUCZ na donošenju i provedbi: Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, Odluke o formiranju KŠCZ i odgovarajućih akata administrativno-tehničkih promjena.

2. Obaviti aktivnosti na preuzimanju kadrova i opreme za Centar za osmatranje i uzbunjivanje, od Ministarstva odbrane F BiH sukladno Zakonu i Pravilniku.

3. Preduzeti mjere da se Zakonom predviđena transformacija struktura civilne zaštite u općinama provede u propisanim rokovima i izvršiti kontrolu kvaliteta provođenja iste.

4. Pratiti provedbu člana 180. Zakona o uplati poreza na neto plaće za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća kao i vršiti potrošnju navedenih sredstava sukladno Zakonu i donesenim planovima.

5. Pratiti i osigurati mjere za provođenje

člana 54. Zakona na osiguranju sredstava za održavanje i izgradnju javnih skloništa kao i vršiti potrošnju navedenih sredstava sukladno Zakonu i donesenim planovima.

6. Na temelju obavljene analize stanja organiziranosti i potrebe odgovarajućih udruženja građana od interesa za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara kao što su: Crveni križ, kantonalna i općinske zajednice (udruženja) tehničke kulture, lovačka, streljačka, sportska, planinarska i druga društva, tražiti od kantonalnih i općinskih, izvršnih i zakonodavnih struktura vlasti da se u proračunima za 2004. godinu planiraju sredstva za njihov rad odnosno odgovarajuće projekte iz te oblasti.

7. Poplave, koje na području TK gotovo svake godine izazivaju velike materijalne štete posljedica su kako pojave velikih voda te nerazvijenih i nereguliranih riječnih korita, tako i smanjenja proticajnog profila, pa i potpunog zatvaranja korita vodotoka zbog odlaganja otpadnog materijala u riječna korita.

Inicirati uređivanje sistema odbrane od poplava u skladu sa Uredbom o izradi planova odbrane od poplava Vlade F BiH »Službene novine F BiH«, broj: 3/2002).

Inicirati detaljno snimanje stanja vodotoka i predložiti odgovarajuće mjere za nastanak aktivnosti koje se trenutno vrše na saniranju oštećenih dijelova vodotoka sredstava Vlade TK.

8. Preduzeti aktivnosti da općinske službe i inspeksijski organi rade na sagledavanju stanja vodoplavnih područja i u zoni klizišta bez odgovarajuće dokumentacije za gradnju i preduzimanju odgovarajućih mjera na sprečavanju gradnje.

9. Elementarne nepogode i druge nesreće zadnjih godina su pokazale da općine ne opremaju svoje javne službe niti jedinice civilne zaštite opće namjene potrebnom opremom i sredstvima za kvalitetno provođenje mjera zaštite i spašavanja. Zbog toga je potrebno pokrenuti inicijativu da općine animiraju svoje istaknute građane koji borave u zemljama Zapadne Evrope, radi opremanja iz donatorskih sredstava, pored sredstava predviđenih Zakonom općinskih službi CZ, jedinica opće i specijalizirane namjene sa najnužnijim ili polovnim upotrebljivim materijalno-tehničkim sredstvima.

10. Kontinuirano pratiti stanje zaštite od elementarnih nepogoda i pripremljenosti struktura civilne zaštite i drugih subjekata čija je osnovna djelatnost zaštita i spašavanje radi preduzimanja

preventivnih i operativnih mjera u odbrani od elementarnih nepogoda i sanacije posljedica od istih. U tom smislu bit će pokrenuta inicijativa za održavanje odgovarajuće stručne rasprave na temu elementarnih nepogoda i mjera koje je potrebno preduzeti za vrijeme istih, kao i za njihovo sprečavanje.

11. U suradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede TK, Kantonalnom direkcijom za vodu i Mješovitim vodoprivrednim preduzećem D.D. «Spreča», Tuzla uraditi Procjenu stanja zaštite od poplava i djelovanja u slučaju oštećenja brane na hidroakumulacijama Tuzlanskog kantona.

12. Nakon usvajanja Zakona o zaštiti od požara krajem 2002. godine doneseni su i odgovarajući podzakonski akti i stvoreni preduvjeti za njegovu operativnu primjenu.

Da bi se osigurali svi neophodni uvjeti za provođenje mjera zaštite od požara i dalje insistirati na donošenju Zakona o vatrogastvu.

Opremljenost profesionalnih teritorijalnih i industrijskih vatrogasnih jedinica industrijskih i dobrovoljnih vatrogasnih društava je veoma loša, a oprema zastarjela. Zbog toga će biti potrebno pristupiti detaljnoj analizi stanja i poduzimanja odgovarajućih mjera.

13. Kontinuirano pratiti stanje zaštite čovjekove okoline na području TK: stanje kvaliteta vazduha na osnovu rezultata koje daju instalirane mjerne stanice i stanje kvaliteta voda i zemljišta na osnovu povremenih mjerenja. U vezi sa tim ostvarit će se saradnja sa nadležnim kantonalnim ministarstvima i direkcijama i pokrenuti inicijativa za izradu kratkoročnih i dugoročnih programa zaštite vazduha, vode i zemljišta na području TK.

Inicirati aktivnosti kod Vlade TK i općinskih vijeća radi realizacije u praksi zaključaka sa stručno-edukativnog savjetovanja na temu «Klizišta», koji se odnose na preduzimanje preventivnih i operativnih mjera u cilju sprječavanja nastanka klizišta, kao i stručnog pristupa rješavanju vrlo kompleksne problematike klizišta.

14. Kontinuirano usmjeravati rad TUN tima na poslovima uništavanja NUS-a i deminiranja terena, kao i učešća u Operaciji «Žetva».

U tom cilju, a posebno radi osiguravanja njegovog kontinuiranog rada u narednoj godini, predlaže Vladi TK neophodne mjere podrške za rada navedenog tima posebno na osiguranju poligona za uništavanje NUS-a.

Izraditi listu prioriteta deminiranja vitalnih objekata po općinama u toku trajanja VI Memoranduma.

Zajedno sa općinskim službama CZ nastaviti sa insistiranjem da se u kantonalnom i općinskim proračunima osiguraju sredstva za trajno obilježavanje minskih polja na području TK.

15. Posebnu pažnju i u ovoj godini posvetiti realizovanju «Sporazuma o saradnji i ostvarivanju zadataka civilne zaštite», koji su prihvatile Vlade F BiH i RS, u pravcu što širih i konkretnih oblika saradnje KUCZ i općinskih službi CZ Tuzlanskog kantona sa regionalnim općinskim organima civilne zaštite sa područja Doboja, Bijeljine i Zvornika iz Republike Srpske te odgovarajućih organa iz Distrikta Brčko BiH.

16. Zadnjih godina su izostali Planovi i programi obuke struktura civilne zaštite, pa se obuka izvodila uglavnom putem medija, stručno-edukativnog savjetovanja i rasprave po pojedinim informacijama i nastalim problemima na terenu.

Po dobijanju nastavnih planova i programa obuke od FUCZ u toku ove godine pristupiti obuci uposlenika u Kantonalnim upravama civilne zaštite u periodu maj-juni i septembar-oktobar u organizaciji FUCZ.

Izvesti obuku sa svim općinskim službama CZ po unaprijed utvrđenom programu obuke ovih struktura tokom ove godine. Isto tako izvesti obuku KŠCZ i OŠCZ po posebnom planu i programu obuka kadrova organa uprave koji se u okviru redovne djelatnosti bave zaštitom i spašavanjem, te obuku službi zaštite i spašavanja i drugih struktura civilne zaštite.

Učešće na seminarima, savjetovanjima, kursevima, vork-šopovima i radionicama također će doprinjeti ukupnoj osposobljenosti Kantonalne uprave i KŠCZ.

Tokom aprila mjeseca 2004. godine OSCE planira izvođenje zajedničke vježbe vojnih i civilnih struktura u BiH pod nazivom «Pomoć u nesreći – 2004.» u čemu će KUCZ i štab uzeti značajno učešće.

17. Tokom godine nastaviti sa izdavanjem glasila «Civilna zaštita», koje će, pored dodatne informativne namjene za strukture civilne zaštite, imati i dokumentarno-obrazovni karakter.

PLANSKO OPERATIVNI POSLOVI

1. Uraditi Program rada KUCZ Tuzla u 2004. godini.

Rok: januar 2004. godine.

2. Uraditi Izvještaj o radu KŠCZ za 2003. godinu.

Rok: januar 2004. godine.

3. Izvršiti formiranje kantonalnog Centra za

osmatranje i uzbuđivanje u skladu sa Zakonom i Pravilnikom.

Preuzeti uposlenike iz Uprave za odbranu kao i sva materijalno-tehnička sredstva koja im po formaciji pripadaju.

Rok: februar 2004. godine.

4. U saradnji sa odgovarajućim ministarstvi-
ma Vlade TK uraditi Procjenu ugroženosti Tuzlan-
skog kantona od prirodnih i drugih nesreća.

Rok: tokom godine

5. Pripremiti Program zaštite i spašavanja
Tuzlanskog kantona i Plan zaštite od prirodnih i
drugih nesreća.

Rok: u skladu sa donošenjem odgovarajućih
zakona i podzakonskih propisa i u saradnji sa od-
govarajućim kantonalnim ministarstvima.

6. Po usvajanju Pravilnika od strane Vlade
Tuzlanskog kantona izvršiti kadrovsku popunu
svih uposlenika koji su predviđeni ovim pravilni-
kom.

Rok: tokom godine

7. Izraditi Operativne planove utroška bu-
džetskih sredstava za svaka tri mjeseca (kvartalno)
u toku ove godine.

Rok: tokom godine

8. Uraditi izvještaje o utrošku budžetskih
sredstava kvartalno i po potrebi.

Rok: tokom godine

9. Izraditi Plan utroška planiranih budžets-
kih sredstava za održavanje i izgradnju javnih
skloništa u skladu sa članom 54. Zakona, gdje je
investitor dužan uplatiti 1% od građevinske vrijed-
nosti objekta, ukoliko je oslobođen obaveze izgra-
dnje skloništa.

Rok: prvi kvartal 2004. godine

10. Izraditi Plan utroška planiranih budžets-
kih sredstava od poreza za zaštitu i spašavanje od
prirodnih i drugih nesreća, u skladu sa članom
180. Zakona.

Rok: prvi kvartal 2004. godine

11. Pratiti i procjenjivati situaciji na područ-
ju Kantona sa aspekta potreba za preduzimanjem
preventivnih i operativnih mjera zaštite ljudi i ma-
terijalnih dobara, te organizacije i koordinacije ak-
tivnosti općinskih službi CZ u tom smislu.

12. Organizovati stručno-edukativna savje-
tovanja i rasprave po pojedinim mjerama zaštite i
spašavanja.

Tok: tokom godine

13. Po dobijanju nastavnih planova i progra-
ma obuke od Federalne uprave CZ u toku ove go-
dine pristupit će se obuci uposlenika u Kantonal-
nim upravama civilne zaštite u periodu maj-jun i

septembar-oktobar u organizaciji Federalne uprave
civilne zaštite.

KUCZ će izvršiti obuku sa svim općinskim
službama civilne zaštite o unaprijed utvrđenom
programu obuke ovih struktura tokom ove godine.
Isto tako će se izvesti obuka KŠCZ i OŠCZ po po-
sebnom planu i programu obuke i obuka kadrova
organa uprave koji se u okviru redovnih djelatnos-
ti bave zaštitom i spašavanjem, te obuka službi za-
štite i spašavanja i drugih struktura civilne zaštite.

Učešće na seminarima, savjetovanjima, kur-
sevima, work-shop-ovima i radionicama, u zemlji
i inostranstvu također će doprinjeti ukupnoj ospo-
sobljenosti KUCZ, Općinskih službi, Kantonalnog
i općinskih štabova CZ.

Rok: tokom godine

14. Uraditi Plan inspekcijskog nadzora nad
općinskim službama civilne zaštite i drugim struk-
turama na području Tuzlanskog kantona.

Rok: po imenovanju kantonalnog inspektora
u toku godine.

15. Tokom aprila mjeseca 2004. godine OS-
CE planira izvođenje zajedničke vježbe vojnih i
civilnih struktura u BiH pod nazivom «Pomoć u
nesreći - 2004. godine» u čemu će KUCZ i Štab
uzeti značajno učešće.

16. Nastaviti sa izdavanjem glasila «Civilna
zaštita» koje će pored dodatne informativne nam-
jene za strukture civilne zaštite imati i dokumen-
tarno-obrazovni karakter.

Rok: tokom godine

17. Kao i prethodnih i u 2004. godini orga-
nizovati konferencije za medije na kojima će biti
prezentirane aktuelnosti vezane za primjenu mjera
zaštite i spašavanja i rad Kantonalne uprave.

Rok: tokom godine

18. U toku godine vršiti redovne obilaska
općinskih službi civilne zaštite po raznim pitanji-
ma koja budu navedena u planu obilaska.

Rok: tokom godine

19. Uraditi potrebne i aktuelne informacije
iz oblasti primjena mjera zaštite i spašavanja ljudi
i materijalnih dobara.

Rok: tokom godine

20. Prema potrebi izraditi Plan preraspodje-
le budžetskih sredstava u 2004. godini.

Rok: tokom godine

21. Uraditi Nacrt budžeta za 2005. godinu.

Rok: oktobar - novembar 2004. godine

22. Uraditi Program rada KUCZ za 2005.
godinu.

Rok: decembar 2005. godine

Prevencijom protiv poplava

U suradnji sa 2. korpusom VF BiH 23.500 komada vreća sa pijeskom dopremljeno do 7 općina Tuzlanskog kantona za izradu nasipa u borbi protiv poplava.

Izlijevanje rijeka, iz svojih korita, na području Tuzlanskog kantona postalo je stalna pojava već pri malo većim kišnim padavinama.

Poplave koje su zadnjih godina pogodile područje Tuzlanskog kantona i sliva jezera Modrac, pokazale su nepripremljenost i nemoć ljudi da se odupru vodenoj stihiji.

Poslije velikih poplava iz 2001. godine, pristupilo se značajnim aktivnostima otklanjanja uskih grla i uređenju korita rijeka Oskove, Tinje, Gostelje i dr. Zbog nedostatka sredstava navedeni poslovi su samo upolovljeni. Poplave su se, u znatno manjoj mjeri, nastavile i narednih godina i svakako ostaju opasnost protiv koje treba napraviti dodatne zahvate na riječnim koritima ali obaviti i druge operativne pripreme.

Mogućnost da se poboljša odbrambena sposobnost protiv izlivanja rijeka, ukazala se u maju 2003. godine.

Svjesni opasnosti od poplava, jer su i sami učestvovali u spašavanju ljudi i njihove imovine, pripadnici 2. korpusa Vojske Federacije Bosne i Hercegovine, ponudili su Kantonalnom štabu civilne zaštite veliki broj plastičnih vreća napunjenih pijeskom koje su pripadnici SFOR-ove baze «Komanči» ostavili u njihovom krugu poslije odlaska iz Bosne i Hercegovine.

Ponuda je sa zadovoljstvom prihvaćena. Predstavnici KŠCZ i 2. korpusa VF BiH zajednički su posjetili navedenu lokaciju na općini Živinice i konstatovali da su vreće izrađene od kvalitetnog materijala, otpornog na atmosferalije, koji omogućava da se mogu uskladištiti na otvorenom prostoru i da su idealne za brzu izradu nasipa protiv izlivanja rijeka.

Obavljene su konsultacije sa općinskim štabovima civilne zaštite općina koje imaju probleme sa izlivanjem rijeka i utvrđene njihove potrebe. Napravljen je način preuzimanja i distribucije navedenih vreća i upućen službeni zahtjev 2. korpusu VF BiH.

Na sastanku u komandi 2. korpusa koji je po tom pitanju upriličio komandant brigadni general Refik Lendo za delegaciju KŠCZ na čelu sa komandantom Zdenkom Tadićem, dogovorena je realizacija navedenog projekta.

2. korpus je prihvatio obavezu utovara vreća u kamione, KŠCZ troškove goriva za transport

vreća a općinski štabovi civilne zaštite prevoz, istovar i uskladištenje vreća.

Akcija je uspješno realizovana u vremenu od 13. do 20.08.2003. godine.

Na općinu Banovići je isporučeno 3.000 komada vreća sa pijeskom koje su deponovane u krugu skladišta RMU Banovići.

Od strane općine Čelić preuzeto je 2.000 komada vreća koje su odložene pored rijeke a od općine Kladanj 3.000 komada koje su uskladištene u krugu fabrike «Progres».

U Gračanicu je odveženo 6.000 komada vreća koje su uskladištene na otvorenom prostoru MZ Lukavica a u Gradačac 2.500 komada koje su odložene u MZ Kerep.

Za Srebrenik je otpremljeno 5.000 komada vreća koje su smještene kod igrališta NK «Mladost» a za općinu Živinice 2.000 komada koje su uskladištene pored izbjegličkog naselja «Karaula» koje je ranije doživjelo plavljenje.

Ukupno je za potrebe civilne zaštite i sedam općina Tuzlanskog kantona, preuzeto i uskladišteno 23.500 komada plastičnih vreća sa pijeskom koje će u slučaju potrebe biti iskorištene za izradu vještačkih nasipa protiv izlivanja rijeka iz svojih korita kod povećanog priliva vode.

Uvjereni smo da će to značajno smanjiti opasnost i razmjene štete koje gotovo svake godine naprave naše rijeke izlivanjem iz svojih korita.

Svakako da pripadnici 2. korpusa VF BiH zaslužuju zahvalnost koju im i ovim putem u ime struktura civilne zaštite Tuzlanskog kantona upućujemo.

Kolektivna posjeta sajmu u Celju

U organizaciji KŠCZ u 2003. godini obavljena kolektivna posjeta najodgovornijih predstavnika civilne zaštite Tuzlanskog kantona sajmu «Zaštita – Protection 2003»

Ratno i poratno vrijeme onemogućilo je kontinuitet u mnogim oblastima života i rada. Nedostatak finansijskih sredstava bio je dodatna prepreka za mnoge ranije tradicionalne aktivnosti.

Poslovi civilne zaštite nisu ostali pošteđeni refleksija općeg stanja. Posjeta sajmovima, obuka, savjetovanja, vježbe i sl. su ostavljeni za neka bolja vremena.

Prilika da se obnove neke ranije tradicionalne aktivnosti i navike ukazala se u 2003. godini. Pored savjetovanja koja su počela organizirati KŠCZ i FUCZ otpočele su i edukativne i sajamske aktivnosti.

U vremenu od 09. do 11.10.2003. godine u organizaciji KŠCZ obavljena je kolektivna posjeta najodgovornijih predstavnika civilne zaštite Tuzlanskog kantona sajmu «Zaštita – Protection 2003» u Celju u Republici Sloveniji.

Sajam je organizirala kompanija Celjski sajam D.D u saradnji sa inistarstvom odbrane Republike Slovenije – Uprava za civilnu zaštitu i pomoć u katastrofama.

Program sajma je obuhvatio:

- opremu i pribor za zaštitu, spašavanje i pomoć u slučaju prirodnih katastrofa i drugih vanrednih situacija,
- opremu i pribor za prevenciju i vatrogasce,

- izložbu vozila za spašavanje i vozila za posebnu namjenu,

- opremu i pribor za hitnu medicinsku pomoć,

- opremu i pribor za industrijsku sigurnost,
- telekomunikacijske sisteme i komunikacione mreže,

- zaštitu okoline,

- zaštitu zdravlja,

- prevenciju saobraćajnih nesreća i edukaciju po tom pitanju i

- opremu za zaštitu imovine.

U okviru sajma održano je i više pokaznih vježbi i seminara.

Odlazak na sajam organizirao je KŠCZ koji je osigurao autobus za prevoz i proveo potrebnu proceduru osiguranja viza.

Poziv za odlazak na sajam prihvatila je većina komandanata i načelnika OŠCZ.

Posjeta sajmu je trajala dva dana što je zbog dužine puta i zajedničkog boravka u hotelu omogućilo intenzivno druženje i bolje upoznavanje najodgovornijih u strukturama civilne zaštite Tuzlanskog kantona. Zbog svega toga posjeta sajmu je imala posebnu vrijednost ne samo zbog svog edukativnog značaja.

Demineri nastavili oslobađanje Tuzlanskog kantona

Deminiranjem novih prostora demineri Kantonalne uprave civilne zaštite omogućili obnovu i povratak građana svojim kućama i imanjima

Poslije deminiranja prostora za izgradnju novog mosta na putu Tuzla-Kalesija-Zvornik preko rječice Bukovice na općini Kalesija, demineri Kantonalnog štaba civilne zaštite su u prvom dijelu godine završili i deminiranje puta kroz minsko polje za postavljanje trajnih oznaka na području općine Sapna.

Poslije izvršenog deminiranja obavljena je i službena primopredaja deminiranog terena civilnim vlastima nevedenih općina.

Lijepo ljetnje vrijeme nije dozvoljavalo predah i demineri su krenuli u novo oslobađanje prostora Tuzlanskog kantona koji je poslije rata ostao okupiran minama.

JAGNJILA/DEVETAK OPĆINA LUKAVAC

Sumirajući rezultate koje su postigli TUN timovi CZ sa područja Federacije BiH tokom predhodnih Memoranduma, odgovorne osobe iz Menadžment tima CZ su sugerirale predstavnicima Kantonalnih štabova CZ da kod odabira prioriteta za rad uveliko se povede računa o mogućnostima da se na tim projektima poveća dnevna produktivnost svakog pripadnika TUN tima.

Vođeni novonastaloj situaciji, Kantonalni štab CZ Tuzla je odabrao nešto veći zadatak koji

je omogućavao rad u dvije i više staza i postizanje znatno veće produktivnosti u radu na pojedinim dijelovima zadatog projekta.

Radilište je otvoreno 18. aprila 2003. godine i u samom startu pripadnici TUN tima su se sreli sa neprijatnostima vezanim za otuđivanje kolaca, trganje i uklanjanje upozoravajuće trake kojom je označena administrativna i radna zona. Nažalost, u ovom periodu bilježimo i angažiranje, pored predstavnika OŠCZ Lukavac, i pripadnika MUP-a na upozoravanju stanovništva na opasnosti koje sa sobom nosi neovlašten ulazak u radnu zonu, te kidanje i otuđivanje upozoravajućih oznaka. Dosta povoljni vremenski uvjeti omogućili su da u prvoj fazi pripadnici TUN tima deminiraju površinu od 4.520 m² i pripreme boksove za rad Tima PREGA koji su deminirali 8.250 m². Znači, u ovoj prvoj fazi ukupno je deminirana površina od 12.770 m². Zatim je uslijedilo konzerviranje radilišta (15.5.2003) i prelazak tima na zadatak u općini Sapna na lokalitet Andželići gdje je bilo neophodno deminirati sigurnosnu stazu za postavljanje trajne ograde.

Nastavak radova na ovom projektu otpočeo je 16. juna i deminiranje se vršilo uz putni pojas obrastao bujnom vegetacijom tako da je dnevna produktivnost znatno smanjena. Uglavnom se ra-

dilo o terenu koji pripada «C» kategoriji.

Sukladno urgentnom zahtjevu Komisije za traženje nestalih osoba, ponovo se vrši privremeno zatvaranje ovog zadatka (30 juna) radi deminiranja dviju lokacija na općini Tuzla u rejonu Ban Brda.

Ponovni natak radova na ovom zadatku otpočinje 16. jula i predstavlja deminiranje najtežeg dijela koji je cijeli obrastao bujnom vegetacijom. Također, u ovoj fazi je bilo nužno očistiti i ukloniti otpad sa jedne obiteljske kuće što je predstavljalo dodatni napor za pripadnike tima.

Na samom rubu granice koja je projektom predviđena, predstavnici TUN tima su pronašli minu tipa PROM-1 koja je bila osnovni razlog proširenja granica utvrđenih projektnim zadatkom. Vrlo brzo je izdat dodatni foldr kojim je predviđeno proširenje zadatka za 1.505 m². Deminiranjem ove dodatne površine pronađena je još jedna mina (PMA-3) i to neposredno uz žičanu ogradu jedne obiteljske kuće. U završnoj fazi realizacije ovog zadatka, sukladno programskim planovima, došlo je do izdvajanja polivine pripadnika sa ovog radišta i njihovog premiještanja na zadatak u Sapni-Sarići.

U naredna dva dana obavljeno je okonturiranje dostignute deminirane površine čime su stvoreni uvjeti za okončanje poslova na ovom zadatku.

Na deminiranom terenu su pronađena dva NUS-a (tromblon i raketa od RB) i dvije mine (PROM-1 i PMA-3).

Radovi su napokon okončani i 16. septembra je obavljena završna kontrola, a nakon izvršenih dodatnih radova 23.9.2003. obavljena je ceremonija primopredaje deminirane površine civilnim organima vlasti općine Lukavac.

Na ceremoniji primopredaje bili su prisutni: Načelnik općine Lukavac, Šef i ovlaštene inspektor RU MAC-a iz Tuzle, Direktor Agencije za deminiranje TK sa svojim suradnicima, predstavnici OŠCZ Lukavac, RTV TK i RTV Tuzla i vodeće osobe iz KŠCZ Tuzla.

BAN BRDO OPĆINA TUZLA

Višegodišnji zahtjev od strane Komisije za traženje nestalih osoba i stalno insistiranje Kantonalnog tužioca iz Tuzle da se izvrši deminiranje ovog terena napokon je dočekalo svoju realizaciju i to u režiji Kantonalnog štaba civilne zaštite. Svakako da je mala površina terena koja je obrasla najgušćim rastinjem, te skoro sama bivša linija razdvajanja bila odbojna za svaku komercijalnu kompaniju.

Cilj deminiranja ovog zadatka je stvaranje uvjeta za uviđaj na terenu od strane istražnih organa jer je postojala sumnja da se na lokaciji nalaze ostaci ljudskih skeleta nepoznatih osoba, a bojazan od zaostalih mina onemogućava istragu.

Rizična površina se sastojala od dvije lokacije od kojih je jedna neposredno uz glavni put Tuzla – Zvornik, a druga nešto dalje od puta.

**Deminerski tim Kantonalne uprave
civilne zaštite**

Radovi na deminiranju su započeti 1.7.2003. godine i prvo je deminirana pristupna staza do mjesta na kojem je primijećen ostatak ljudskog skeleta. Deminiranje je izvedeno kombiniranom metodom pipalica-detektor. Za 4 radna dana pronađen je skelet nastradale osobe što je bio dovoljan razlog istražnim organima da ne čekaju završetak zadatka nego istog dana kada je pronađen skelet obave istražne radnje i ostatke prenesu u Tuzlu da dalji postupak. KŠCZ Tuzla je ukazao istražnim organima svoje negodovanje ovakvim postupkom koji je za posljedicu mogao imati neželjene događaje. Uporedo je nastavljeno deminiranje na drugoj lokaciji gdje je pronađen jedan grob za koji se pretpostavlja da je u njemu u toku rata sahranjena jedna osoba.

U samoj radnoj zoni nije pronađen ni jedan NUS ili mina, ali je u neposrednoj okolini TUN tim «A» izvršio uklanjanje više komada pojedinačnog NUS-a. Ogroman broj ostataka čahura velikog kalibra potvrđuje da je ova kota bila mjesto gdje je bio lociran tenk koji je gađao Tuzlu i okolinu.

Završna kontrola deminiranog terena obavljena je 14. jula, a sutradan 15. 7.2003. primopredaja terena civilnim organima vlasti općine Tuzla.

Na ceremoniji primopredaje, pored predstavnika KŠCZ, bili su prisutni i predstavnici Državne komisije za traženje nestalih – Ured u Tuzli, Šef i

ovlašteni inspektor RU MAC-a iz Tuzle, Direktor Agencije za deminiranje TK sa svojim suradnicima, predstavnici OŠCZ Tuzla, RTV TK i RTV Tuzla.

SARIĆI OPĆINA SAPNA

Temeljem urgentnog zahtjeva Humanitarne organizacije MERCY CORPS koja je obezbjedila donatorska sredstva za adaptaciju dviju obiteljskih kuća, po hitnom postupku je zatraženo od predstavnika BH MAC-a – Ured u Tuzli da od postojećeg Projekta koji je ranije urađen za ovo područje izvrši redukciju istog u koji bi ušle ove dvije kuće, pristupni put i prostor oko kuća. Nakon obavljenog reizvidanja urađen je novi Projekat kojim je predviđeno da se deminira površina terena od 2.750,37 m².

Tokom procesa izrade i realizacije ovog Projekta povlačila se jedna nedoumica o teritorijalnoj pripadnosti ovog terena općini Sapna ili Teočak. Na kraju je ipak zaključeno da ovaj projekat obuhvata teren koji pripada općini Sapna.

Po otvaranju CF, TUN tim CZ je 22.septembra otvorio radilište i započeo sa poslovima deminiranja. Izvedbenim planom, kojeg je uradio predstavnik Menadžment tima CZ, je predviđeno da se poslovi okončaju za 14 radnih dana, a da kao osnovna pomoć deminirama bude PLANT tim CZ koji bi obavio uklanjanje ruševina od ovih kuća.

Pošto su predstavnici TUN tima («B» tim) privodili kraju zadatak u Lukavcu dogovoreno je da predstavnici «A» tima i dio pripadnika «B» tima otpočnu sa realizacijom ovog zadatka, a da po završetku zadatka u Lukavcu i preostali dio «B» tima se priključi na ovoj zadatak.

Bujna vegetacija, ostaci metala, blizina rovova iz ratnog perioda onemogućavali su napredovanje koje je bilo predviđeno Izvedbenim planom. U međuvremenu je predstavnik PLANT tima CZ obišao pristupni put i radilište na ovoj lokaciji i odrično odbio bilo kakav angažman PLANT tima na ovom zadatku.

Svi ovi nepredviđeni faktori uvjetovali su da do okončanja V Memoranduma se dostigne deminirana površina od samo 813 m². Dana 16.10.2003 godine obavljeno je snimanje dostignute deminirane površine i konzerviranje radilišta.

Daljnje urgencije na okončanju ovog zadatka uvjetovali su da po potpisivanju VI Memoranduma na ovu lokaciju dođu rukovodilac Menadžment tima i lider PLANT tima CZ koji su sa predstavnikom KŠCZ Tuzla i rukovodećim licima

«B» tima istu još jednom obišli i dogovorili način za rad Plant tima.

Nastavak deminiranja je otpočeo u 22.novembra i dogovoreno je da se radi svaki dan, uključujući subotu i nedjelju, do okončanja deminiranja. Pripadnici PLANT tima sa pratećom mehanizacijom su došli 26. novembra i radili do 30.novembra. Kvar na glavnoj mašini uzrokovao je nešto duži angažman PLANT tima koji su očistili ostatke ruševina jedne kuće i dva pomoćna objekta. Preostali teren i objekti su deminirani manuelno od strane pripadnika TUN tima. Deminirajući teren na ovom zadatku pronađena je jedna minobacačka granata 60 mm koja je na licu mjesta uništena.

Završna kontrola deminiranog terena obavljena je 8. decembra 2003. godine. Ovlašteni inspektor MAC-a je utvrdio da je deminiranje obavljeno sukladno propisanim standardima i da projektom tražena površina u iznosu od 2.750,37 m² je u potpunosti deminirana. Ovim su se stekli svi neophodni uvjeti za primopredaju deminiranog prostora civilnim organima općine Sapna.

Sutradan 9. decembra obavljena je primopredaja na kojoj su učešće uzeli: Zamjenik načelnika općine Sapna, ovlašteni oficir za deminiranje iz FU CZ, inspektor RU MAC Tuzla, Komandant, načelnik i pomoćnik načelnika KŠCZ Tuzla, načelnik i pomoćnik načelnika OŠCZ Sapna, pomoćnik načelnika OŠCZ Teočak, pripadnici TUN tima CZ i RTV TK.

Koncem godine obavljeno je potpisivanje VI Memoranduma kojim je predviđeno da TUN tim Tuzlanskog kantona u narednih 13 mjeseci nastavi sa redovnim aktivnostima na polju deminiranja i uklanjanja neeksplozivnih ubojitih sredstava. Osnovna značajka ovog i narednih memoranduma je znatno prisustvo elemenata «izlazne strategije» što praktički znači sve veće učešće domaće vlasti u finansijskoj potpori ovog projekta.

Općinski štab Civilne zaštite Kalesija

Podaci o općini

Općina Kalesija se nalazi u sjeveroistočnom dijelu države Bosne i Hercegovine, na prostoru oko gornjeg toka rijeke Spreče, locirana na ravničarsko- brežuljkastom terenu tako da Sprečko polje i obronci planine Majevice čine područje općine Kalesija.

Područje općine obuhvata površinu od 198 km², sa 33.000 stanovnika. Prosječna nadmorska visina područja je 270 m sa umjereno kontinentalnom klimom.

Prije rata općina je obuhvatala 272m², a imala je 42.000 stanovnika. Dejtonskim sporazumom oko 80 km² općinskog područja je pripalo Republici Srpskoj (općina Osmaci.)

Po popisu stanovništva iz 1991.godine općina je brojala 42.000 stanovnika od čega: 82% bošnjaci, 17% srbi i 1% ostali.

Na području općine trenutno živi i oko 5.000 prognanih osoba koje su kupile placeve ili stanove i odlučile dalje živjeti na našem području.

Organizaciono ustrojstvo OŠCZ od 1992. godine do danas

Do početka agresije na našu državu Općinski štab civilne zaštite je djelovao u sastavu Sekretarijata za narodnu odbranu općine Kalesija.

Tokom agresije Sekretarijat narodne odbrane prelazi iz sastava općinskih struktura u sastav Federalnog ministarstva odbrane, a samim tim i Općinski štab civilne zaštite prelazi u Federalno Ministarstvo odbrane i u sastavu Federalnog ministarstva djeluje do kraja septembra 1996.godine.

Donošenjem Zakona o odbrani 1996. godine OŠCZ, odlukom Općinskog vijeća, obrazuje se kao stručno – operativni organ za poslove Civilne zaštite te kao takav i danas djeluje.

OŠCZ Kalesija od juna 2001.godine je popunjen sa 5. profesionalnih radnika koliko je predviđeno privremenom ličnom i materijalnom formacijom. Pored lica profesionalno uposlenih u OŠCZ, štab je popunjen sa 5. članova po funkciji. Od 1996.godine OŠCZ je pridodata Teritorijalna vatrogasna jedinica koja i sada djeluje u njegovom sastavu.

Po donošenju Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća provedene su sve aktivnosti i radnje za preustroj OŠCZ u Općinsku službu civilne zaštite i formiranje OŠCZ, kao novog operativno-stručnog

organa CZ u općini, u skladu sa članom 114. pomenutog Zakona.

Najvažnije aktivnosti OŠCZ od 1992. godine do danas

Napadom agresora na Bijeljину, Zvornik i druga područja u Podrinju došlo je do pokretanja i progona civilnog stanovništva koje je upućivano u pravcu Kalesije. OŠCZ je vršio prihvata i zbrinjavanje prognanog stanovništva, organizovao prevoz autobusima i kamionima, a potom formirao kolektivne prihvatne centre gdje su prognanici bili zbrinuti dok se nisu našla druga rješenja i način zbrinjavanja.

Početkom maja 1992.godine agresor napada područje općine Kalesija i dolazi do progona stanovništva sa istočnog dijela općine Kalesija iz Mjesnih zajednica: Caparde, Borogovo, Osmaci, Memići, Mahala, Kalesija Gornja, Kalesija centar, Prnjavor, Gojčin i Seljublje. Progonom bošnjačkog stanovništva i okupacijom navedenih MZ broj prognanika je dostigao cifru od 28.338. U cilju prihvata i zbrinjavanja ovako velikog broja prognanika bilo je formirano 19 kolektivnih smještaja i 5.167 individualnih smještaja.

U obezbjeđivanju smještaja i zbrinjavanja velikog broja prognanog stanovništva OŠCZ je ostvario vrlo dobru saradnju sa susjednim općinama Živinice i Tuzla, u koje je upućen znatan broj izbjeglica i prognanika.

Zbog stanja na terenu i odvijanja ratnih dejstava na području naše općine, OŠCZ je stalno angažovao specijalizovane jedinice civilne zaštite općine kao i jedinice opće namjene u MZ. Od specijalizovanih jedinica civilne zaštite bile su angažovane jedinice: za asanaciju terena, za prvu medicinsku pomoć, za protivpožarnu zaštitu, za snabdijevanje, za RHB zaštitu, za zaštitu od NUS-a, za zaštitu životinja i namirnica životinjskog porijekla i druge.

Sve navedene jedinice bile su stalno angažovane i dale su puni doprinos na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od ratnih dejstava i drugih prirodnih nesreća.

Aktivnosti OŠCZ Kalesija, tokom rata, ogledaju se u slijedećem:

Za potrebe kolektivnih centara, javnih i vojnih kuhinja, pripadnika Armije RBiH, porodica šehida i ratnih vojnih invalida obezbijedeno je 17.397 m³ ogrevnog drveta i nabavljeno i distribuirano 6.922 tone uglja.

Na vlastitoj ekonomiji je proizvedeno 23 tone krompira, 7 tona luka, 18 tona mrkve i 6 tona kukuruza. Sva proizvedena hrana je predana logistici u cilju prehrane stanovništva.

Građevinsko-komunalni vod je izgradio dvije kuće za porodice poginulih boraca i učestvovao u izgradnju kasarne, pekare, mostova, puteva i mnogih drugih objekata.

Obavljena je žetva pšenice po naredbi ratnog predsjedništva i sabran ušur pšenice. Po osnovu ubrano je 76.354. kg pšenice.

Za potrebe služba za sahranjivanje poginulih boraca i civila obezbijedeno je 794 tabuta i jantasti .

Za zaštitu i ostale potrebe obezbijedeno je i izrezano 230 m³ hrastove građe.

Organizovana je prerada domaćih proizvoda (jabuke, kruške i šljive) u cilju proizvodnje pekmeza i džema, za potrebe prognanika u kolektivnim centrima.

Vršeno je prikupljanje mliječnih proizvoda, putem povjerenika, a zatim distribuirano na borbene linije.

Vršeno je sakupljanje municije i alata i dostavljanje na položaje.

Tokom rata a i u poratnom periodu, obavljena je asanacija terena, zakopavanje uginulih životinja, ukop poginulih civila i neprijateljskih vojnika, uz predhodno izvršenu identifikaciju kada je to bilo moguće. O svemu su vođene zabilješke u skladu sa propisima Ženevske konvencije, a po dogovoru o razmjeni, sa suprotnom stranom, vršena je priprem posmrtnih ostataka za razmjenu.

U toku 1994.godine upućeno je, iz sastava

jedinice za zaštitu od NUS-a, 8 pripadnika, na obuku u Kantonalni štab civilne zaštite, Tuzla gdje su stekli potrebna znanja za ove poslove.

Obzirom da je na području naše općine bila linija razdvajanja oko 2.000.000 m² zemljišta je kontaminirano minama. Upornim radom OŠCZ oko 400.000 m² je deminirano, a kandidovani su i prihvaćeni projekti za deminiranje «Olanovca 2» i »Kazin Tuk», koji bi trebali biti realizovani u 2004.godini.

U proteklom periodu, u operaciji «Žetva», sakupljeno je i preuzeto od građana i predato SFOR-u ili TUN timu KŠCZ, na uništavanje 18.720 komada raznih vrsta MES-a i NUS-a. Sva rizična područja su obilježena propisanim znacima upozorenja na opasnost od mina.

Trenutno se vodi aktivnost za trajno obilježavanje rizičnih površina druge kategorije.

Planirane aktivnosti u 2004. godini i problemi u radu OŠCZ

U tekućoj godini prioritetni zadatak OŠCZ je provođenje mjera zaštite i spašavanja, u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, a prije svega: zaštita i spašavanje od požara, zaštita od NUS-a, zaštita i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla, prva medicinska pomoć, zaštita okoliša, zimsko održavanje puteva, odbrana od prirodnih i drugih nesreća, kao i druge mjere zaštite i spašavanja, prema ukazanoj potrebi.

OŠCZ je solidno opremljen MTS i opremom za rad, a u svim aktivnosti koje provodimo imamo podršku od strane kabineta općinskog načelnika.

Safet Fazlić, načelnik OŠCZ, Abdulmenaf Husić, pomoćnik načelnika, Fikret Križevac, pomoćnik načelnika, Hajrija Čatibušić, operator i Senad Halilović, vozač sa članovima TVJ Kalesija

Općinski štab Civilne zaštite Kladanj

Podaci o općini

Općina Kladanj se nalazi u istočnom dijelu Bosne i Hercegovine, na obroncima planine Konjuh, a graniči se sa općinama: Živinice na sjeveru, Banovići na sjeverozapadu, Olovo na jugozapadu, a od jugoistoka do sjeveroistoka sa općinama: Han Pijesak, Vlasenica i Šekovići u RS.

Općina obuhvata površinu od oko 325 km², a sastoji se od 6 MZ, odnosno 25 naselja. Prema popisu stanovništva iz 1991. godine općina Kladanj je imala 16.700 stanovnika, a prema procjenama trenutno u općini ima oko 15.500 stanovnika od čega je 2188 izbjeglih i raseljenih lica

Konfiguracija zemljišta je izrazito brdsko-planinska sa znatnim brojem planinskih riječica. Šumski fond predstavlja najveće bogatstvo općine. Osim drvne, industrija je u općini Kladanj slabo razvijena, ali je primarna infrastruktura relativno dobro razvijena.

Organizaciono ustrojstvo OŠCZ od 1992. godine do danas

Općinski štab civilne zaštite koji je formiran prije rata, u okviru Sekretarijata za narodnu odbranu SR BiH, nastavio je sa radom i nakon aprila 1992. Iako nije bila organizovana i ustrojena na adekvatan način Civilna zaštita općine je već u toku 1992. godine obavila vrlo značajne i brojne zadatke. Prve jedinice CZ opće namjene formirane su u maju 1993. godine, a zatim je ustrojena i kartoteka pripadnika struktura CZ prema kojoj je, u svim strukturama CZ bilo ukupno 209 lica.

U januaru 1995. godine dolazi do reorganizacije CZ, kada OŠCZ prelazi u sastav Ministarstva odbrane R BiH, a broj članova OŠCZ se smanjuje sa 9 na 4 lica. Demobilizacija svih struktura CZ izvršena je 31. 01. 1996. godine, osim jedinice specijalizovane namjene za PPZ, sa 5 pripadnika, koja je, odlukom načelnika općine, ostala aktivna do ukidanja neposredne ratne opasnosti.

Naredbom Ministarstva odbrane FBiH, od 01.10.1996. OŠCZ prelazi, sa ljudstvom, MTS i opremom, u sastav općine Kladanj gdje se, odlukom Općinskog vijeća, formira kao poseban operativno-stručni organ, koji, u skladu sa Privremenom okvirnom ličnom formacijom, broji 8 članova od čega 3 na profesionalnom radu i 5 članova po funkciji.

Odlukom Općinskog vijeća, u decembru 2003. godine formirana je Općinska služba CZ i OŠCZ kao novi operativno-stručni organ CZ u op-

ćini, što je u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti i spasavanju ljudi materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, FBiH.

Najvažnije aktivnosti OŠCZ od 1992. godine do danas

U toku 1992. godine najvažnija aktivnost OŠCZ i drugih struktura CZ odnosila se na prihvata i zbrinjavanje izbjeglih i prognanih lica iz Podrinja i drugih krajeva BiH, pri čemu su najvažniji poslovi bili: identifikacija lica, transport, smještaj ishrana, medicinska trijaža, hospitalizacija povrijeđenih i povezivanje porodica prognanih. Također je vršeno i zbrinjavanje izbjeglih lica iz rubnih područja općine Kladanj, koja su bila u zoni ratnih dejstava.

Nakon pada Srebrenice i Žepe, u 1995. godini, obavljen je ogroman posao prihvata prognanih lica imajući u vidu da je u Kladanju zbrinuto ili je kroz njega prošlo vrlo mnogo prognanika.

Od jedinica specijalizovane namjene, u toku rata, najangažovanije su bile jedinice:

Za PPZ koja je, pored poslova na gašenju požara, vršila i snabdijevanje stanovništva vodom za piće, kao i pranje ulica i sanaciju terena nakon granatiranja.

Za RHB zaštitu koja je obavljala poslove: ispitivanja kontaminacije vode za piće, asanacije terena, sahranjivanja poginulih boraca i nastradalih i umrlih civila, ukopavanja i ekshumacije poginulih neprijateljskih vojnika i prikupljanja i sahranjivanja uginule stoke.

Za deminiranje i uklanjanje NUS-a iz naseljenih mjesta.

Za zaštitu objekata od granatiranja i sanaciju građevinskih objekata nakon granatiranja.

**Ervina Avdibegović, načelnik OŠCZ,
Zijad Vejzović i Bego Begić, članovi Štaba**

Za prikupljane krvi i dopremanje namirnica na borbene položaje, na kojima su bili borci iz Kladnja, kao što je: Gradačac, Vozuća, Majevisa, Kalesija i Olovo.

U toku rata, u maju 1995. godine, u općini Kladanj došlo je do velikih poplava koje su pričinile velike materijalne štete, a na čijoj sanaciji su bile angažovane strukture CZ.

U poslijeratnom periodu strukture CZ općine Kladanj obavljale su raznovrsne poslove iz svoje nadležnosti a kao najvažnije treba istaći aktivnosti na zaštiti i spasavanju za vrijeme elementarnih nepogoda: od grada u 1997. godini, zatim od visokih sniježnih nanosa u zimu 1999/2000. godine, kada je došlo do ozbiljnog ugrožavanja normalnog života i rada na području čitave općine, a neka udaljena naselja su bila u potpunoj izolaciji 7 dana. Značajne su bile aktivnosti u odbrani od poplava u junu 2001. godine, kada su aktivirana mnogobroj-

na klizišta i kada su pričinjene ogromne materijalne štete.

U periodu 1996.- 2003. godina kontinuirano su se obavljale aktivnosti na prikupljanju i uništavanju NUS-a, u saradnji sa TUN timom KŠCZ i pripadnicima jedinica SFOR-a, kao i aktivnosti vezane za deminiranje terena i trajno obilježavanje terena kontaminiranih minama

Planirane aktivnosti u 2004. godini i problemi u radu OŠCZ

Najveći problem u radu OSCZ Kladanj predstavlja nadostatak najnužnijih MTS i opreme za obavljanje poslova iz nadležnosti OSCZ i ostalih struktura CZ. Vrlo teška ekonomska situacija u općini Kladanj koja ima za posljedicu nedostatak finansijskih sredstava u budžetu općine za osnovne potrebe, dodatno otežava obavljanje aktivnosti koje su u nadležnosti CZ.

Općinski štab Civilne zaštite Lukavac

Podaci o općini

Općina Lukavac se nalazi u sjeveroistočnom dijelu Bosne i Hercegovine, smještena u dolini rijeke Spreče, a okružena je podnožjima planina: Konjuh, Majevisa i Ozren. Lukavačka općina graniči se sa Općinama: Tuzla na istoku, Živinice na jugoistoku, Banovići na jugu, Zavidovići na jugozapadu, Gračanica na zapadu i Srebrenik na sjeveru.

Općina Lukavac zahvata prostor od 352,66 km², što čini 0,68 % ukupne teritorije Bosne i Hercegovine, gdje je, prema popisu stanovništva iz 1991. godine, živjelo 56.830 stanovnika. I pored velike fluktuacije stanovništva u posljednjih deset godina, uzrokovane ratnim dejstvima i ekonomskom krizom, može se reći da na području Općine Lukavac i danas živi približan broj stanovnika, kao i 1991. godine.

Općina Lukavac leži u sjeverno-umjerenom geografskom pojasu, a pripada zoni kontinentalne klime sa tendencijom umjerenom-kontinentalnoj klimi.

Područje općine Lukavac je pretežno brdskog-planinskog karaktera, sa ravničarskim dijelom duž rijeke Spreče. Dobar dio teritorije općine Lukavac otpada na vodene površine (17 km² jezero Modrac, 3 km² jezero Bistarac, te rijeke Jala, Spreča, Turija i dr.).

Općina Lukavac je jedan od najznačajnijih industrijskih centara u BiH. Raspad bivše Jugoslavije i agresija na BiH ostavili su veoma teške

posljedice na lukavačku privredu, pa se čine naponi da se privredna slika popravi pokretanjem postojećih fabrika kao i razvijanjem malih i srednjih preduzeća, kao i razvojem turizma koji nudi raznovrsnu turističko-ugostiteljsku ponudu.

Organizaciono ustrojstvo OŠCZ od 1992. godine do danas

Do početka agresije na BiH OŠCZ-e je radio u sklopu OSNO Lukavac, da bi, po proglašenju neposredne ratne opasnosti, u aprilu 1992. godine, OŠCZ-e je (iako je organizaciono ostao vezan za Odjeljenje odbrane sve do oktobra 1996. godine) izašao na izmještenu lokaciju i otpočeo sa aktivnostima na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara. Pored niza objektivnih problema koji su se javljali u ovom periodu OŠCZ-e je razvio kompletnu strukturu Civilne zaštite (jedinice opšte i specijalizovane namjene, povjerenici i štabovi).

Reorganizacijom Ministarstva odbrane (oktobra 1996 god.) došlo je do izdvajanja OŠCZ-e iz ove organizacione cijeline i njegovog formiranja kao stručno-operativnog organa općine. Za svoj rad OŠCZ-e je direktno odgovoran općinskom načelniku i Općinskom vijeću, a u pogledu organizovanja i rukovođenja u akcijama Z/S podređen je višim instancama Civilne zaštite (KUCZ i FUCZ). Ovakav organizacioni oblik je zadržan do danas, kada OŠCZ-e ima četiri profesionalno zaposlena radnika i pet članova po funkciji.

Najvažnije aktivnosti OŠCZ OD 1992. godine do danas

U ratnom periodu postignuti su veliki rezultati na zaštiti ljudi i njihove imovine od čega navodimo sljedeće

- pronađeno i dezaktivirano 24843 komada NUS-a (od ručne do avio-bombe),
- evakuisano i zbrinuto 8592 stanovnika ,
- izvršen prihvat i zbrinjavanje 16597 prognanih lica,
- prva medicinska pomoć ukazana 8650 puta,
- izvršeno 728 dženaza (poginuli vojnici i civili),
- u okviru AST (u ratnoj zoni) izvršena asanacija 51 ljudskog i 439 životinjskih leševa,
- izvađeno iz vode 21 utopljeno lice ,a 13 spašeno od utapanja,
- izvršeno 48 ekshumacija ljudskih leševa i posumljeno 14 km² goleti,
- sanirano 89 km lokalnih puteva , a izgrađeno 15 km novih puteva,
- iskopano oko 29 km tranšea ,te izgrađeno 195 zemunica ,
- izvršena sanacija 2900 stambenih objekata oštećenih ratnim dejstvima,
- snabdjevanje vojske ogrevnim drvetom u količini od preko 1000 m³ i ugljem oko 2000 t,
- tokom čitavog ratnog perioda vršena distribucija humanitarne pomoći za sve kategorije stanovništva,
- iskopano oko 10 km kanala za polaganje ifrasstrukture (kablovi za PTT ,vodovod i sl.),
- u akcijama DDK prikupljeno je 1210 l krvne plazme,
- na poljoprivrednim ekonomijama, za potrebe prehrane vojske, proizvedeno oko 380 tona povrća,
- organizovana humanitarna akcija (pomoć u prehrambenim proizvodima) "CZ Lukavac za CZ Sarajevo" gdje je prikupljeno i otpremljeno u ratno Sarajevo 30 tona prehranbenih artikala,
- vršeno redovno uređivanje životne sredine (parkovi, putevi, mezarja, itd.).

Navedene aktivnosti su vršene u veoma teškim uslovima (loša opremljenost i ličnim i formacijskim sredstvima, slaba ishrana ,nedostatak pogonskog goriva i druge ratne okolnosti) ,što je iziskivalo velike napore pripadnika Civilne zaštite da bi istrajali u svojim humanim poslovima zaštite stanovništva i njihove imovine. Na sprovođenju navedenih aktivnosti ,u ratnom periodu ,zabilježene su i žrtve među pripadnicima Civilne zaštite. Život je izgubilo 16 pripadnika Civilne zaštite ,a 9 pripad-

nika je zadobilo tjelesne povrede.

U poslijeratnom periodu aktivnosti OŠCZ-e bile su usmjerene na sljedeće poslove:

- izrada organizacionih i normativnih akata,
- popuna struktura Civilne zaštite ljudstvom, u saradnji sa Odjeljenjem odbrane,
- popuna struktura Civilne zaštite MTS-a (lična i formacijska sredstva),
- preventivno i operativno djelovanje u svim segmentima Z/S stanovništva i materijalnih dobara ,u kom smislu je razvijana saradnja sa svim relevantnim subjektima u oblasti zaštite i spašavanja,

Ovaj period u radu OŠCZ-e je zabilježen i po velikim aktivnostima na otklanjanju posljedica od elementarnih nepogoda koje su općinu Lukavac pogađale u periodu od 1999 - 2001. godine. Elementarne nepogode, uzrokovane poplavama, koje su na području općine zabilježene 1999. i 2001. godine pričinile su materijalne štete u iznosu od 11.952.000. KM, kao i elementarna nepogoda uzrokovana velikim požarima iz 2000. godine, sa ukupnim štetama od 7.402.934 KM, bile su veliki ispit za rad i funkcionisanje OŠCZ-e.

U tim situacijama OŠCZ-e je uspio da, anga-

S lijeva na desno : Razem Aljukić, pomoćnik načelnika, Fehrija Halilović, tehnički sekretar, Amir Sejdinović, načelnik OŠCZ i Sejfo Halimović, operativac

žujući sve raspoložive ljudske i materijalne potencijale ,spriječiti katastrofe širih razmjera, pri čemu nije izgubljen nijedan ljudski život.

Pored ovih vanrednih situacija OŠCZ-e je redovno obavljao sve ostale aktivnosti iz svih segmenata zaštite i spašavanja, a težište je dato na mjeru Z/S od zaostalih ubojnih sredstava ,gdje je u periodu od 1996.-2004. godine uklonjeno 57250 komada različitih NUS-a i 312 kg eksploziva. U ovom kontekstu moramo napomenuti da smo po pitanju ugroženosti od NUS-a vodeća općina u BiH jer imamo zabilježen 31 slučaj smrtnog stradanja i 17 slučajeva ranjavanja od zaostalih u-

bojnih sredstava u poslijeratnom periodu. Iz navedenog razloga poduzimali smo niz aktivnosti na zaštiti i spašavanju stanovništva, od edukacija putem medija i izrade projekata za deminiranje do sprovođenja operativnih aktivnosti na terenu (akcija "Žetva").

Realizovanje aktivnosti i u drugim mjerama zaštite i spašavanja je bilo na nivou kako je to zahtjevala situacija na terenu, tako da smo nakon elementarnih nepogoda od poplava sproveli aktivnosti na dezinfekciji, dezinfekciji i deratizaciji poplavljenih površina, a naročita pažnja je poklonjena pregledu vodoobjekata.

Također, velike aktivnosti su sprovedene i na zaštiti ljudi i njihove imovine ugrožene klizištima koja su se aktivirala nakon poplava, kada je oko sedamdeset stambenih objekata oštećeno, pet mostova porušeno i oštećeno oko deset kilometara putne mreže.

U svim ovim aktivnostima sa ponosom možemo istaći da smo, u dosadašnjem radu, uz maksimalno angažovanje svih raspoloživih potencijala, ispunili naš osnovni prioritet, a to je zaštita ljudi i njihove imovine.

Općinski štab Civilne zaštite Sapna

Podaci o općini

Općina Sapna, nastala u postdejtonskom periodu od dijela općine Zvornik, nalazi se u sjeveroistočnom dijelu Bosne i Hercegovine. Administrativno pripada Tulanskom kantonu Federacije Bosne i Hercegovine.

Prijeratna općina Zvornik je brojala 81.111 stanovnika od čega: 47.855 bošnjaka, 30.822 srba i 2.434 jugoslovena. Agresijom na Bosnu i Hercegovinu veći dio općine je okupiran, dok je manji dio sačuvan i dejtonskim sporazumom je pripao Federaciji BiH. Na tom dijelu teritorije je formirana općina Sapna, ukupne površine 123 km² i dužine granice 125 km. Graniči se: istočno sa općinom Zvornik, sjeverno sa općinama Teočak i Priboj i jugozapadno sa općinom Kalesija.

Na prostoru današnje općine Sapna, prema popisu iz 1991. godine, živjelo je 16.740 stanovnika od čega: 11.226 bošnjaka, 5.390 srba, 17 hrvata, 48 jugoslovena i 59 ostalih. Prema trenutno raspoloživim podacima danas na području općine živi 14.131 stanovnik. Reljef općine je tipično brdsko-planinski sa rijetko uravnjenim područjima i veći dio je (51,32 %) pod šumama. Klima je umjereno-kontinentalna sa jasno izražena četiri godišnja doba. Najznačajnije vodne površine su: rijeka Sapna sa pritokama Munjačom i Rožanjkom i dio jezera Sniježnica koje se nalazi na sjevernom dijelu općine, u naselju Rastošnica.

Organizaciono ustrojstvo OŠCZ od 1992. godine do danas

Napadom na Zvornik 08.04.1992. godine došlo je do raspada svih općinskih organa i organizacija, a samim tim i Općinskog štaba civilne zaštite. Sva značajna mjesta u štabu CZ-e su

zaузimali predstavnici srpskog naroda, tako da je srpski živalj imao probnu evakuaciju 28.03.1992. godine, a pravu evakuaciju su izvršili 4 i 5 aprila 1992. godine. Ostali dio stanovništva je u panici napuštao grad i prigradska naselja.

Krajem aprila i početkom maja 1992. godine počelo je konstituisanje općinskih organa Zvornik sa sjedištem u Tuzli. Formiranje Općinskog štaba CZ-e je obavljeno 01.06.1992. godine imenovanjem Komandanta i Načelnika štaba, sa zadacima da obrazuju jedinice CZ-e prilagođene ratnim uslovima. Štab je nakon formiranja odmah počeo sa radom na slobodnoj teritoriji općine Zvornik.

Formirani su štabovi CZ u MZ-a, jedinice specijalne i opće namjene i imenovani povjerenici

Avdo Dedić, načelnik OŠCZ Sapna

po mjesnim zajednicama slobodne teritorije i u gradovima gdje su prihvaćeni prognani građani općine Zvornik. Štab je pod imenom Općinski štab CZ-e Zvornik egzistirao do 04.06.1998. godine, a nakon toga je preimenovan u Općinski štab CZ-e Sapna.

Reorganizacijom Ministarstva odbrane 1996. godine, Općinski štab CZ Sapna je, u skladu sa zakonom o odbrani FBiH, obrazovan kao poseban stručno-operativni organ općine iz oblasti civilne zaštite koji za svoj rad odgovara Općinskom načelniku, a u pogledu rukovođenja i usmjeravanja akcija zaštite i spašavanja, podređen je KŠCZ-e

Odlukom Općinskog Vijeća Sapna broj: 01-98/98 od 26.11.1998. godine obrazovan je Općinski štab CZ-e Sapna, kao poseban stručno-operativni organ općine i data je saglasnost na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji štaba. Formacijski, štab broji 11 članova od čega 6 profesionalnih i 5 po funkciji. Trenutno, popunjenost štaba je: 4 profesionalno zaposlena i 5 članova štaba po funkciji.

U skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (Službene novine broj: 39/03 od 08.08.2003.godine), vode se aktivnosti na primjeni tog zakona, a u prvom planu je organiziranje Općinske službe CZ-e i Općinskog štaba CZ-e, kao novog stručno-operativnog organa CZ u općini.

Najvažnije aktivnosti OŠCZ od 1992.godine do danas

Tokom rata u civilnoj zaštiti je bio angažovan 341 pripadnik, starosne dobi od 55 – 65 godina. S obzirom da je nastala u ratu CZ je morala izgrađivati svoju organizacionu strukturu i razvijati se, a u isto vrijeme izvršavati vrlo složene i različite zadatke koji su joj zakonom dati u nadležnost, ali i sve druge poslove koji su stavljeni pred CZ, u cilju efikasne odbrane ovih prostora.

Civilna zaštita Općine Sapna, sa svojim snagama i aktivnostima, bila je prisutna u svim sferama društvenog života i pronašla je i svoje mjesto i ulogu u sistemu odbrane, u smislu logističke podrške, u obavljanju pozadinskih poslova, što je omogućila lakše preživljavanje civilnog stanovništva.

Uporedo sa izvršavanjem zakonom propisanih zadataka i naredbi nadređenih organa, nametalo se i niz drugih zadataka i poslova koji su stavljeni pred civilnu zaštitu (izgradnja puteva, dalekovoda, školskih, zdravstvenih, vjerskih i drugih objekata).

Najznačajnije aktivnosti, od šireg društvenog

značaja, čiji je neposredni učesnik, odnosno nosilac bila CZ-a:

- sahrana poginulih i umrlih,
- prihvat i zbrinjavanje prognanih,
- evakuacija i zbrinjavanje ugroženih,
- izgradnja prihvatnog kampa i stacionara za pružanje prve pomoći ,
- prihvat, privremeno zbrinjavanje i evakuacija prognanih iz Srebrenice,
- izgradnja dalekovoda Kalesija – Sapna,
- izgradnja zdravstvenih objekata u Sapni,
- izgradnja telefonskog voda Kalesija – Sapna,
- izgradnja zdravstvenog, vjerskog i školskog objekta u Kraljevićima,
- izgradnja pošte i pomoćnih objekata u Međedi,
- učesće u izgradnji puteva: Kraljevići – Međeđa, Zaseok - Nezuk – Međeđa, Međeđa - Jajići i Goduš – Zečija Kosa,
- vršenje proljetne i jesenje sjetve, žetve i ubiranje poljoprivrednih proizvoda i njihovo skladištenje,
- istovar i utovar svih vrsta roba koje su dopremene i otpremene sa ovih prostora i podjela humanitarne pomoći,
- izgradnja objekta za potrebe kuhinje u Kraljevićima,
- izgradnja montažnog, izbjegličkog naselja u Kraljevićima,
- izgradnja objekta za smještaj i rad općinskih institucija u Međedi,
- izgradnja puta Grabovice – Munjača,
- obezbjeđenje ogrijevnog drveta za ugrožena lica i javne ustanove,
- čišćenje i održavanje lokalnih puteva,
- izrada rovovskih skloništa i zemunica za sklanjanje civilnog stanovništva,
- zaštita svih javnih objekata oblom građom i vrećama sa pijeskom,
- izrada rovova, osmatračnica, tranšea i drugih objekata za potrebe vojske,
- provođenje svih drugih mjera zaštite i spašavanje ljudi i materijalnih dobara.

Svim ovim aktivnostima rukovodio je i koordinirao Općinski štab civilne zaštite.

Iz naprijed navedenih aktivnosti, očito se vidi da je civilna zaštita općine Zvornik – Sapna tokom rata obavljala veliki dio poslova koji nisu bili u nadležnosti civilne zaštite. Međutim, ratna situacija i okolnosti su nalagali dodatno angažovanje svih struktura sistema, pa i civilne zaštite, u cilju što efikasnije odbrane ovih prostora.

U poslijeratnom periodu, Civilna zaštita općine

Sapna vratila se svojoj osnovnoj djelatnosti zaštiti i spašavanju ljudi, materijalnih, kulturnih i drugih dobara od elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća i opasnosti od posljedica rata.

Prirodne nepogode na području naše općine, kao što su: požari, poplave, klizišta, sniježne padavine, suša, zatim veliki broj neeksplozivnih i minsko-eksplozivnih sredstava i velike površine zagađene minama su dio svakodnevnog djelovanja i rada štaba CZ-e.

Područje naše općine je u posljednjem periodu bilo izloženo, nekoliko puta, dejstvu različitih elementarnih nepogoda, a najviše štete su izazvale kišne padavine, poplave, klizišta i šumski požari. U organiziranju i provođenju mjera zaštite i

spašavanja od ovih nepogoda, Općinski štab CZ-e je imao glavnu ulogu.

Planirane aktivnosti u 2004. godini i problemi u radu OŠCZ

Općinski štab CZ-e Sapna je suočen sa sljedećim problemima:

- neriješeni status pripadnika CZ-e, angažovanih u toku rata,
- slaba materijalna opremljenost štabova i jedinica CZ-e,
- nedostatak sredstava za saniranje posljedica elementarnih nepogoda,
- sporo deminiranje miniranih površina na području naše općine.

Općinski štab Civilne zaštite Srebrenik

Podaci o općini

Srebrenik se prvi put, u pisanim dokumentima, spominje u Povelji bosanskog bana Stjepana Kotromanića, 1333.godine, koji je, jedno kraće vrijeme, stolovao u ovom gradu i u kojem je napisao Povelju Dubrovčanima. Općina Srebrenik se nalazi u Tuzlanskom kantonu Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno u sjeveroistočnom dijelu države Bosne i Hercegovine.

Općina Srebrenik se graniči sa Distriktom Brčko na sjeveru, a sa općinama: Čelić na istoku, Tuzla na jugoistoku, Lukavac na jugozapadu i Gračanica na zapadu. Površina općine Srebrenik iznosi ukupno 247.935.351 m² od čega neplodnog zemljišta 16.009.437 m², dok ukupna površina plodnog zemljišta iznosi 231.925.914 m². To je 0,48 % teritorije BiH, odnosno 0,9% teritorije Federacije BiH, ili 8,88 % teritorije Tuzlanskog kantona.

U devetu deceniju XX vijeka općina Srebrenik je ušla kao nerazvijeno područje, jer je njen dohodak iznosio tek 44 % dohotka koji je ostvaren u BiH.

Područje općine Srebrenik se nalazi na prelazu između dva velika geotektonska sklopa: dinarida i panonske nizije. Najveći dio prostora pripada brežuljkasto-brdovitom pojasu, u visinskom intervalu između 300 – 500 metara n/v, gdje prevladuje bjelogorična šuma.

Hipsometrijski posmatrano, područje općine je relativno nisko. Prosječna nadmorska visina iznosi 450 metara.

Teritorija općine Srebrenik se nalazi u gornjem dijelu sliva rijeke Tinje. Površina sliva, uzvodno od Srebrenika, iznosi samo 160 km², a na izlazu iz područja općine oko 220 km².

Općina Srebrenik spada među najgušće naseljena područja BiH. Broj stanovnika po km² stalno se povećava. Blag porast naseljenosti zabilježen je i u odnosu na prosjek BiH. Prema podacima iz popisa stanovništva 1991.godine, općina je imala 40.769 stanovnika sa 11.354 domaćinstva.

U protekloj agresiji na Bosnu i Hercegovinu Srebrenik je imao veoma važan geostrategijski i vojni značaj. Kako se teritorija općine Srebrenik nalazi na pravcu Ozren – Lopare, to su početkom 1992.godine postojali neprijateljski planovi o presijecanju teritorije općine Srebrenik zbog planiranog uspostavljanja koridora od Ozrena do Lopara. Da je neprijatelj ostvario svoj plan, sigurno je da bi ratna sudbina općina, sjeverno od ovog koridora bila drugačija. Već 21. juna 1992. godine, nakon tri dana borbi, Srebrenik je postao prva slobodna općina. Od tog datuma i cijelo vrijeme rata, općina Srebrenik je bila najbezbjednije sjedište u kome je utočište našao veliki broj izbjeglica Bosne i Hercegovine. Pored toga, Srebrenik je pomagao u materijalno – tehničkim sredstvima, municiji, naoružanju, lijekovima i hrani susjedne općine.

Organizaciono ustrojstvo OŠCZ od 1992. godine do danas

Na osnovu naredbe Republičkog štaba

Civilne zaštite od 10. 04. 1992. godine OŠCZ Srebrenik je prešao na rad u neposrednoj ratnoj opasnosti. Komandant OŠCZ je svojom naredbom od 14. 04. 1992. godine aktivirao štabove i jedinice CZ u MZ i preduzećima i odredio daljnje prioritete zadatke. U svim štabovima CZ uvedeno je neprekidno dežurstvo. U štabove i jedinice se odazvalo 85% neraspoređenog ljudstva što je ocijenjeno kao zadovoljavajući odziv.

OŠCZ je od dana mobilizacije pa do kraja rata djelovao kao samostalan organ, a popunjen je bio sa 22 člana, kako je bilo predviđeno po formaciji.

Od 01.10.1996. godine OŠCZ je poseban operativno-stručni organ kojeg je obrazovao općinski načelnik.

Danas u općini imamo formiranu Općinsku službu civilne zaštite koja je organizirana u dva odsjeka i to: Odsjek za mjere zaštite i spašavanja sa dva uposlenika (1 sa VSS i 1 sa SSS) i Odsjek za strukturu i mobilizaciju sa tri uposlenika (1 sa VSS i 2 sa SSS), što ukupno iznosi, sa šefom službe, 6 uposlenika. Trenutno su u OSCZ uposlena 4 radnika. OŠCZ, kao novi operativno-stručni organ CZ u općini, ima sastav: komandant, načelnik i osam članova Štaba sa 100% popunjenosti.

Najvažnije aktivnosti OŠCZ od 1992. godine do danas

Na osnovu Procjene ugroženosti teritorije općine od ratnih dejstava, elementarnih nepogoda i nesreća većih razmjera, Civilna zaštita se organizira, osposobljava i oprema za angažiranje u zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od ratnih dejstava, elementarnih nepogoda i nesreća većih razmjera.

Broj štabova, jedinica opće i specijalizovane namjene i povjerenika, tokom rata se mijenjao, odnosno, OŠCZ je vršio reorganizaciju snaga Civilne zaštite ,smanjivao broj pripadnika u štabovima, jedinicama i broj povjerenika Civilne zaštite. Česte reorganizacije , koje je OŠCZ Srebrenik vršio, produkt su prioritete popune jedinica oružanih snaga od strane OSNO Srebrenik, odnosno, preraspoređivanja pripadnika Civilne zaštite u jedinice Armije R BiH i jedinice MUP-a. Na smanjenje broja pripadnika je utjecalo i pokretanje proizvodnje u preduzećima od značaja za odbranu zemlje, tako da je tokom 1995.godine broj pripadnika Civilne zaštite smanjen za 10 puta u odnosu na 1992.godinu.

I pored problema na koje je Civilna zaštita općine Srebrenik nailazila tokom svog an-

gažiranja, uspjela je izvršiti sve postavljene zadatke , uz postizanje impresivnih rezultata a što se ogleda u slijedećem:

Veoma brza procjena situacije od strane OŠCZ i preduzimanje potrebnih mjera, uz maksimalnu fleksibilnost, u prilagođavanju formacije struktura Civilne zaštite trenutnoj situaciji.

Izvršen je prihvat oko 40.000, a obezbijeđen smještaj za oko 17.000 izbjeglih i prognanih lica .Sva lica su stambeno zbrinuta u privatnim kućama i kolektivnim centrima, uz obezbjeđenje neophodne liječničke pomoći i potrebnih prehrambenih namirnica.

Izvršena je pravovremena evakuacija - pomjeranje oko 4.000 lica ugroženih izvođenjem borbenih dejstava na području općine.

Pravovremeno je obezbijeđeno oko 40.000 sklonišnih mjesta i njihovo kontinuirano sanitarno održavanje.

Redovno je provođeno zamračivanje na cjelokupnom području općine ili njenim pojedinim dijelovima.

Sa jedinicama Civilne zaštite sanirano je 49 devastiranih stambenih objekata i izvršeno njihovo opremanje za stanovanje.

S lijeva na desno : Esad Husanović, referent za OIU, Bajro Imširović, načelnik OŠCZ, Nermin Jašarević, pomoćnik načelnika i Nuraga Suljić, pomoćnik načelnika

Ugašeno je 237 požara, što u njihovom razvoju što u podmakloj fazi razvoja, i spriječeno njihovog širenja i nastanak većih šteta po živote ljudi i njihovu imovinu.

Pravovremeno otkrivanje, obilježavanje, uklanjanje, transport i uništavanje 15 komada NUS-a i MES-a, bez ijednog povrijeđenog pripadnika Civilne zaštite ili građanina.

Uz korištenje postojećih kapaciteta Doma zdravlja Srebrenik, sa jedinicama CZ je pružena pravovremena PMP ugroženim građanima, vršena

je redovna vakcinacija stanovništva a kroz organizovanje akcija dobrovoljnog davanja krvi prikupljeno je 1.852 litra ove dragocjene tečnosti.

Zbrinuto je 629 grla stoke, sanirano 1.120 zamrzivača i uništeno, na propisan način, oko 60.000 kg pokvarenih namirnica.

Prikupljeno je, sa napuštenih poljoprivrednih dobara, 39.110 kg raznih poljoprivrednih proizvoda i distribuirano u centralni magacin općine.

Izvršeno zakopavanje 69 grla razne uginule stoke, a na propisan način sahranjena 23 umrla građanina, općine Srebrenik, od prirodne smrti..

Pored nabrojanih rezultata, Civilna zaštite općine Srebrenik je izvršila i sljedeće zadatke:

Svake godine je zapisnički raspodijeljeno 12.735 m² obradivog zemljišta domicilnom i prognanom stanovništvu.

Svake godine je obezbijeđeno oko 12.000 m³ ogrevnog drveta za potrebe određenih kategorija stanovništva.

Distribuirano je preko 1.100 tona raznog sjemena i preko 6.000 tona razne humanitarne pomoći (obuće – 13.724 pari, 45.724 razna odjevna predmeta, 35 tona deterdženta, sapuna i šampona).

Izgrađeno je 7 km novih puteva, 2,5 km električnih vodova i izvršeno nasipanje i održavanje preko 35 km makadamskih puteva.

Sanirano je ili izgrađeno preko 4,5 km vodovne mreže i 3 km PTT instalacija.

Očišćeno je oko 32 km² zelenih površina i 311 bunara, a u zimskim uvjetima preko 300 km² površine je očišćeno od snijega.

Pripremljeno je i podijeljeno 12.000 toplih obroka.

Obavljano je mjesečno očitavanje stanja utroška električne energije, za potrebe Elektrodistribucije Srebrenik.

Raznovrsnost postavljenih zadataka je iziskivala maksimalnu disciplinu izvršilaca, koordinaciju, subordinaciju i saradnju među svim relevantnim faktorima koji su bili karike u lancu pravovremenog izvršavanja postavljenih zadataka.

Općinski štab Civilne zaštite Srebrenik je bio smješten u dvije kancelarije koje nisu obezbjeđivale ni minimum potrebnih uvjeta za rad što je iziskivalo specifičnu organizaciju rada, dok su Štabovi CZ u MP bili smješteni u prostorije mjes-

nih ureda.

Poslijeratni period, do polovine 2003. godine, karakteriše organizaciono osamostaljivanje OŠCZ kao posebnog operativno-stručnog organa općinskog načelnika. U ovom periodu glavne aktivnosti bile su usmjerene na što efikasniju odbranu od elementarnih nepogoda: poplave, klizišta, suša, požari, sniježne padavine, grad i drugo.

Treba istaći da su u odbrani od elementarnih nepogoda korištene sve raspoložive ljudske i materijalne snage pri čemu nisu zabilježene ljudske žrtve. S druge strane, ubijedeni smo da će iskustva stečena za vrijeme odbrane od elementarnih nepogoda pomoći da društvo pokloni veći značaj Civilnoj zaštiti, kroz planiranje i izdvajanje značajnijih finansijskih sredstava za njeno osposobljavanje i opremanje.

Iskustva pokazuju da se savremena Civilna zaštita općine Srebrenik mora graditi na većem profesionalizmu, s osloncem na razvijanje i opremanje službi zaštite i spašavanja, koje moraju biti profesionalnog ili poluprofesionalnog rezervnog sastava, oslonjena na najsavremenija sredstva i opremu za zaštitu i spašavanje.

Planirane aktivnosti u 2004. godini i problemi u radu OŠCZ

Sve svoje aktivnosti, tokom 2004. godine, Općinska služba Civilne zaštite realizovat će u skladu sa Planom rada za 2004. godinu. Prednost će se dati provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja. Među najvažnije aktivnosti ubrajamo:

a) Nastavak uređenja korita rijeke Tinje, na najugroženijim lokacijama, a prema urađenoj projektno-tehničkoj dokumentaciji.

b) Nabavka savremene opreme za potrebe vatrogasne jedinice (malo navalno vozilo- kombinovano).

c) Sanacija klizišta.

d) Izrada i donošenje planskih dokumenata CZ, iz nadležnosti Općine.

e) Reorganizacija struktura civilne zaštite s akcentom na službe zaštite i spašavanja.

f) Opremanje Službe civilne zaštite neophodnim materijalno-tehničkim sredstvima.

Opštinski štab Civilne zaštite Teočak

Podaci o općini

Općina Teočak se nalazi u sjeveroistočnom dijelu Bosne i Hercegovine, na obroncima planine Majevice, na nadmorskoj visini od 700 m. Općina je formirana 10.03.1998. godine, na dijelu prijeratne općine Ugljevik. Površina općine iznosi oko 30 km², a graniči se sa općinama: Ugljevik, Zvornik i Lopare iz RS i općinom Sapna iz Federacije Bosne i Hercegovine.

Općinu Teočak čine MZ: Centar, Sniježnica, Jasikovac, Huseinovići, Bilalići-Uzunovići, Stari Teočak-Tursunovo Brdo i Jasenje. Na osnovu popisa iz 1991. godine općina Teočak je imala 11081 stanovnika i to bošnjačke nacionalnosti.

Najznačajniji vodotok na području općine je rijeka Brzava, sa svojim pritokama, na kojoj se nalazi i brana hidroakumulacije Sniježnica. Manji vodotoci su Stavka i Tavna sa svojim pritokama koji se, nakon obilnih kišnih padavina, izljevaju iz svojih korita i plave poljoprivredno zemljište.

Općina ima vrlo slabo razvijenu privredu. Postoji nekoliko preduzeća iz oblasti građevinarstva, zanatstva, ugostiteljstva i trgovine.

Organizaciono ustrojstvo OŠCZ od 1992. godine do danas

Općinski štab civilne zaštite je formiran 01. 09. 1992. godine sa zadatkom da sprovodi mjere zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara u ratnim uslovima. Do 01. 10. 1996. godine OŠCZ djeluje (kao tip-3 štaba CZ), u sastavu Ministarstva odbrane FBiH, pri Odjeljenju odbrane Teočak, a od tog datuma djeluje u okviru organa općine Teočak u skladu sa privremenom, okvirnom ličnom i materijalnom formacijom koju je donijelo Federalno ministarstvo odbrane. Do 01. 04. 2003. godine OŠCZ je bio popunjen sa tri uposlenika (načelnik i dva pomoćnika načelnika), a nakon toga sa dva zbog odlaska načelnika OŠCZ u invalidsku penziju.

Općinsko vijeće Teočak je, na sjednici od 29. 12. 2003. godine, donijelo odluku o formiranju Općinske službe civilne zaštite, kao samostalnog organa u općini, a od 05. 01. 2004. godine ova služba je zvanično počela sa radom. Trenutno nije popunjeno mjesto šefa službe, a u narednom periodu bit će donesen Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u OŠCZ, kao i odluka o formiranju OŠCZ kao novog operativno-stručnog organa CZ u općini.

Najvažnije aktivnosti OŠCZ od 1992. godine do danas

U periodu agresije na Bosnu i Hercegovinu (1992-1995. godina) na području općine Teočak aktivno je djelovalo oko 350 pripadnika civilne zaštite, starosne dobi između 55 i 65 godina.

Najznačajnije aktivnosti svih struktura civilne zaštite, u općini Teočak, u navedenom periodu bile su:

- Asanacija terena (sahrana poginulih i umrlih).
- Izgradnja i održavanje puteva.
- Prihvat, smještaj i zbrinjavanje izbjeglog stanovništva.
- Pomoć Elektrodistribuciji u sanaciji niskonaponske električne mreže.
- Popravka i održavanje objekata općinskih organa.
- Pomoć u sanaciji osnovnih škola u MZ.
- Obezbeđenje ogrevnog drveta za porodice poginulih boraca i državne i općinske organe.
- Izrada rovova, tranšea, i osmatračnica za potrebe Armije RBiH.
- Izgradnja ratnog puta u dužini od 300 m.
- Učešće u proljetnoj i jesenjoj sjetvi.
- Učešće u berbi i prikupljanju poljoprivrednih proizvoda.
- Obavljanje i drugih poslova, koji nisu bili u nadležnosti civilne zaštite.

Svim navedenim aktivnostima rukovodio je OŠCZ.

U poslijeratnom periodu Civilna zaštita općine Teočak vratila se svojoj osnovnoj djelatnosti: zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Zaštita i spasavanje od prirodnih i drugih

Fahrudin Mulaosmanović i Feriz Čeliković,
članovi OŠCZ Teočak

nesreća kao što su: požari, poplave, suša, klizišta, kao i problematika deminiranja, obilježavanje miniranih terena, prikupljanje i uništavanje raznog NUS-a i MES-a bili su svakodnevnica u djelovanju i radu OŠCZ Teočak u poslijeratnom periodu. U akciji «Žetva» prikupljene su velike količine raznog NUS-a i municije koji su, radi uništavanja, predati TUN timu KŠCZ i SFOR-u.

U poslijeratnom periodu na području općine Teočak deminirano je oko 82.000 m² terena.

Planirane aktivnosti u 2004. godini i problemi u radu OŠCZ

Najvažnije aktivnosti Općinske službe civilne zaštite Teočak u 2004. godini bit će: izrada i ažuriranje planskih dokumenata CZ, zaštita i spasavanje od požara, poplava, klizišta, zaštita od NUS-a, priprema i izrada projekata prioritetnog deminiranja, koordinacija i pomoć u procesu deminiranja i drugo.

Ostvarit će se redovna saradnja sa nadle-

žnim općinskim službama u vezi sa preduzimanjem mjera zaštite i spasavanja, a kontinuirano će se provoditi akcije prikupljanja NUS-a pod nazivom «Žetva». Posebna pažnja će se posvetiti saradnji sa štabovima i povjerenicima CZ u MZ. na poslovima zaštite i spasavanja, zatim obuci pripadnika struktura CZ i stanovništva iz oblasti zaštite i spasavanja i opremanju OSCZ i jedinica CZ neophodnim MTS-om i opremom.

Najveći problem u radu i aktivnostima CZ općine Teočak predstavlja nedostatak neophodnih MTS i opreme u OSCZ i jedinicama CZ. Poseban problem predstavlja nepostojanje nikakvog organizovanog oblika PPZ na području općine, a glavni uzrok je nedostatak finansijskih sredstava za ove namjene.

Nadamo se da će se, realizacijom odredaba Zakona o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara u praksi, postepeno poboljšati uslovi rada svih struktura CZ.

Općinski štab Civilne zaštite Tuzla

Podaci o općini

Općina Tuzla se nalazi na jugoistočnim obroncima planine Majevice, ispresjecana rječicama Jalom i Solinom i na prosječnoj nadmorskoj visini od 239 metara.

Ona je višestoljetni privredni, obrazovni, kulturni i sportski centar Sjevero – istočne Bosne.

Zauzima površinu od oko 306 km², a sastoji se iz 40 Mjesnih zajednica i 71 naselja.

Prema popisu iz 1991. godine na području općine živjelo je 131.861 stanovnika od čega: 48 % Bošnjaka, 16 % Hrvata, 15 % Srba i 21% ostalih.

Tuzla je sjedište Tuzlanskog kantona i u njoj su smještene sve kantonalne institucije.

Organizaciono ustrojstvo OŠCZ od 1992. godine do danas

Od 1992. godine, nakon stupanja na snagu neposredne ratne opasnosti, OŠCZ se odvaja od Sekretarijata za narodnu odbranu i djeluje, u skladu sa, tada važećim propisima, samostalno. Po naredbi Savjeta za narodnu odbranu, OŠCZ je mobilisan 04. 04. 1992. godine i mobilizacija traje do 31. 01. 1996. godine. U toku rata OŠCZ u svom sastavu ima 13 članova.

Od oktobra 1996. godine OŠCZ djeluje sa-

mostalno, što je u skladu sa odredbama Zakona o odbrani FBiH. U januaru 2004. godine, odlukom Općinskog vijeća, formirana je Općinska lužba CZ i OŠCZ kao novi operativno-stručni organ CZ u općini, u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća. OSCZ ima 5 uposlenika, a Odsjek za osmatranje i uzbunjivanje 7 uposlenika.

Najvažnije aktivnosti OŠCZ od 1992. godine do danas

Prve aktivnosti OŠCZ odnosile su se na čišćenje podrumskih prostorija stambenih zgrada i drugih prostora za potrebe sklanjanja građana, obezbjeđenje vreća sa pijeskom za skloništa, te na provjeru ispravnosti skloništa osnovne zaštite.

Najprioritetnija aktivnost OŠCZ, u ovom periodu, bila je prihvatanje i raseljenih lica iz Kalesije, Zvornika, Bratunca, Srebrenice, Vlasenice i Bijeljine. Procjene su da je OŠCZ, uz pomoć struktura CZ i građana, prihvatio, smjestio ili uputio u druge općine oko 150.000 lica.

Osnovne aktivnosti OŠCZ u ratnom periodu bile su:

Mobilizacija OŠCZ i izmještanje na ratnu lokaciju.

Organizacija izrade filtera za prečišćavanje vode iz HA «Modrac», na postrojenjima TE Tuzla.

Učešće u pripremi za izradu infuzionih rastvora u UKBC Tuzla.

Mobilizacija općinske specijalizovane jedinice CZ za NUS.

Mobilizacija svih štabova CZ u MZ.

Mobilizacija povjereničke službe u MZ.

Stavljanje u stanje pripravnosti jedinica civilne zaštite opće namjene u MZ i u preduzećima.

Ispomoć policiji općine Tuzla u uniformama CZ.

Ispomoć Armiji R BiH u MTS, opremi, odeždi, hrani i drugim materijalnim potrebama prikupljenim od građana, uz pomoć štabova CZ, u MZ.

Učešće, uz pomoć povjerenika CZ, u očitavanju utroška električne energije u stanovima.

Uklanjanje NUS-a sa Brčanske Malte, 16.05.1992. godine.

Uklanjanje NUS-a na području općina: Kalesija, Čelić, Bihać, Banovići i Srebrenik.

Svakodnevno uklanjanje NUS-a na području općine Tuzla.

Pomoć u obrazovanju OŠCZ Brčko.

Pomoć općini Kladanj u sredstvima prve medicinske pomoći.

Raspodjela plastične folije na području općine Tuzla.

Organizovanje akcija čišćenja grada.

Popis obradivih površina u domaćinstvima, u općini Tuzla.

Obučavanje pripadnika jedinica CZ, povjerenika CZ, radnika raspoređenih na radnu obavezu i vanškolske omladine iz oblasti zaštite i spasavanja.

Evidentiranje napuštenih stanova i kuća u općini Tuzla.

Uklanjanje pasa lualica.

Čišćenje korita rijeka Jale i Soline, te potoka Joševica i Moluška rijeka.

Angažovanje na formiranju pijaca u zatvorenim prostorima.

Angažovanje na otklanjanju posljedica granatiranja «Kapije», dezinfekcija bolničkih prostora nakon ove velike tragedije, te ukop ubijenih građana Tuzle.

Kontinuirano organizovanje akcija dobrovoljnog darivanja krvi.

Kontinuirano praćenje meteoroloških podataka za područje općine Tuzla.

Pošumljavanje ogoljelih površina, nakon nekontrolisane sječe drveća.

Učešće u organizovanju sahranjivanja poginulih boraca.

Obezbjedenje ogreva za boračke porodice.

Evidentiranje objekata oštećenih granatira-

njem.

Asanacija terena, na linijama razdvajanja, od ljudskih i životinjskih leševa.

Izdavanje određenih dokumenata, za pripadnike CZ, na osnovu službene evidencije.

Najvažnije aktivnosti OŠCZ u poslijeratnom periodu:

Demobilizacija svih struktura CZ u općini Tuzla.

Praćenje stanja na terenu u svim oblastima koje su u nadležnosti CZ.

Preduzimanje neophodnih mjera na sanaciji klizišta. OŠCZ je neposredno učestvovao u provedbi svih procedura za sanaciju 26 klizišta, a u toku 2001. godine učestvovao u preduzimanju hitnih sanacionih mjera na 30 klizišta.

Trajno obilježavanje 7 lokacija kontaminiranih minama u dužini od oko 4.300 m.

Izrada 36 prijedloga projekata za deminiranje.

Organizovanje i vođenje akcija čišćenja gradskog, prigradskog i seoskog područja općine, u saradnji sa nadležnim općinskim službama.

Poslovi u vezi sa formiranjem Općinske službe CZ, u skladu sa Zakonom o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

U ovom periodu, na području općine je, 8 puta proglašeno stanje elementarne nepogode i to: od poplava i klizišta 4 puta, suše 1 puta, sniježnih padavina 2 puta i zbog opasnosti od rušenja zgrade općine 1 puta.

OŠCZ je, u ovom periodu, realizovao, po naređenju općinskog načelnika, nekoliko donacija u građevinskom i drugom materijalu za izgradnju, adaptaciju i sanaciju građevinskih i infrastrukturnih objekata.

Zumra Grapčanović, načelnik OŠCZ Tuzla

Općinski štab Civilne zaštite Živinice

Podaci o općini

Općina Živinice se nalazi u sjeveroistočnom dijelu BiH, locirana u Sprečkom polju, na padinama planine Konjuh, u slivnom području rijeka Spreće, Oskove i Gostelje, na nadmorskoj visini 213 metara.

Površina općine je 291 km² a broj stanovnika, prema popisu iz 1991. godine, iznosi 54.653. Konfiguracija reljefa općine je ravničarska i brdsko-planinska. S obzirom na geografski položaj, područje općine nalazi se u oblasti umjereno-kontinentalne klime s umjereno hladnim zimama i dosta toplim ljetima.

Osnova privrednog razvoja općine Živinice bazirana je na eksploataciji ležišta uglja, na drvno-prerađivačkoj industriji, poljoprivrednoj proizvodnji i trgovačko-uslužnim djelatnostima. Privredni razvoj općine pratio je i razvoj putne mreže (M-18, RP-469, RP-455a), PTT i elektro-energetskih i drugih infrastrukturnih objekata.

Organizaciono ustrojstvo OŠCZ od 1992. godine do danas

Agresiju na suverenu i međunarodno priznatu Republiku Bosnu i Hercegovinu, Opštinski štab civilne zaštite, u to vrijeme organizacijski vezan za Odsjek za civilnu zaštitu u okviru Sekretarijata za narodnu odbranu, dočekuje sa prilično urednom i ažurnom planskom dokumentacijom, naročito sa ažurnom i funkcionalnom Procjenom ugroženosti teritorije općine od ratnih i drugih vrsta opasnosti kao osnovnim planskim dokumentom. Sa odgovarajućom kadrovskom popunjenošću (od ukupno 12 angažovanih članova štaba 10 članova je bilo sa VSS-om) i dobrom materijalno-tehničkom opremljenošću, bez obzira na ukupno vojno-političko stanje na području općine i na prostorima šireg okruženja, OŠCZ-e je mogao u cijelosti, kao funkcionalan organ, odgovoriti izazovima koji su mu zakonom stavljeni u nadležnost.

Općinski štab civilne zaštite je, trenutno formiran kao Odsjek za civilnu zaštitu, pri općinskoj Službi za poduzetništvo i inspekcijske poslove. U Odsjeku su, u radno-pravnom statusu angažovana 4 službenika i namještenika, sa slijedećim zaduženjima i nivoima obrazovanja: stručni saradnik za operativne poslove i obuku, stručni saradnik za mjere zaštite i spasavanja, referent za mjere Z/S, operator na računaru

OŠCZ-e, kao stručno-operativni organ, formi-

ran je Odlukom općinskog načelnika i popunjen je po predviđenoj formaciji. U toku su aktivnosti na formiranju općinske Službe civilne zaštite, na način kako je to propisano Zakonom o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara.

Najvažnije aktivnosti OŠCZ od 1992. godine do danas

U situaciji neposredne ratne i ratne opasnosti, poštovane su sve međunarodno-pravne norme, postupci i ponašanja utemeljeni na međunarodnom pravu, konvencijama i drugim aktima. U svojim operativnim aktivnostima OŠCZ-e je sprovodio sve aktivnosti sadržane u propisanim mjerama zaštite i spasavanja, ali i, u saradnji sa drugim općinskim organima i institucijama (MUP, TO, Organizaciji Crvenog križa i sl.), poduzimao preventivne mjere zaštite i spasavanja kao što su različita upozorenja, obavještenja, metodi, i postupci ponašanja u situacijama oglašavanja signala za pojedine opasnosti, markiranje skloništa i slično, kojima su se eliminisale, ili ublažavale posljedice različitih vrsta opasnosti. Važno je napomenuti da je za taj period karakterističan potpun i odgovoran timski rad Štaba, te da je, osim sprovedenih propisanih mjera, ostvarena i puna saradnja sa pripadnicima oružanih formacija. Potpuno je funkcionisalo nekoliko jedinica CZ specijalizirane namjene (jedinica PMP, u kojoj je funkcionisao i Odjel za transfuziologiju krvi, jedinica za asanaciju terena, jedinica za zaštitu od NUS-a, za PPZ-u, za zaštitu bilja i biljnih proizvoda, za spasavanje iz ruševina i druge.

Pored toga, nemjerljiva je uloga i doprinos OŠCZ-e na prihvatu i zbrinjavanju preko 20.000 izbjeglih i raseljenih osoba sa područja Istočne Bosne, kada je, u saradnji sa KŠCZ-e, formiran Ope-

OŠCZ Živinice : Enver Jukić, Amira Beširović, Amir Kamberović i Božo Mavrović

rativni centar za prihvat prognanih i raseljenih osoba smješten na Aerodromu Dubrave.

Poslijeratni period, u određenom smislu, reducira ukupne aktivnosati OŠCZ-e, kao sistema u cjelini i usmjerava ih na aktivnosti koje su karakteristika ovog perioda, kao što je zaštita od NUS-a i slično. Period od nekoliko proteklih godina, prvenstveno zbog uticaja klimatsko-meteoroloških prilika, ali i zbog nastojanja općinskih struktura na poboljšanju ukupnog stanja životnog okruženja, određuje i aktivnosti OŠCZ-e.

Planirane aktivnosti u 2004. godini i problemi u radu OŠCZ

U sklopu sprovođenja mjera z/s, u toku 2004. godine, planirane su slijedeće aktivnosti:

-Tokom cijele godine obavljat će se prikupljanje NUS-a i MES-a od građana sa teritorije općine. Također, po ovoj mjeri, je planirano, u saradnji sa KUCZ-e i MAC-om, izvođenje radova na deminiranju parcela zemljišta u MZ "Rudar" i naselju

Ciljuge, za koje postoji urađen projekat deminiranja i obilježavanja.

- Kontinuirano će se preduzimati preventivno-operativne mjere protivpožarne zaštite u saradnji sa VJ RMU "urđevik".

-Organizovanje i sprovođenje ekološke akcije "April-mjesec čistoće", na području općine Živinice.

- Praćenje nastavka radova na regulaciji korita rijeka na području općine

Materijalno-tehnička opremljenost, OŠCZ i drugih organizovanih struktura CZ-e, sa najnužnijim sredstvima za rad, ne zadovoljava ukupno potrebe OŠCZ i drugih struktura CZ-e. U posljednje vrijeme je izvršena nabavka najneophodnijih sredstava za rad i opreme, koja je potrebna u situacijama kada je proglašeno stanje prirodne i druge nesreće (nabavljena od Opštine) i izvršen prijenos, u vlasništvo OŠCZ, dijela sredstava nabavljenih od strane KŠCZ-e.

SVIM PRIPADNICIMA CIVILNE ZAŠTITE TUZLANSKOG KANTONA ČESTITAMO

1. MART/OŽUJAK MEĐUNARODNI DAN CIVILNE ZAŠTITE

VAŽNE ADRESE I TELEFONI

Organ	Odgovorna lica	Telefon	Fax
Federalna uprava civilne zaštite Sarajevo	Direktor, Alija Tihić Zamjenik direktora, Stanko Slišković	033/214-203 033/214-203	033/664-620
Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzla	v.d. direktor, Zdenko Tadić	252 076 251 184	282 301
Općinski štab CZ Banovići	Načelnik, Omer Kasumović	874 201 875 246	876 302 875 985
Općinski štab CZ Čelić		663 461 663 098	663 461 663 098
Općinski štab CZ Doboj Istok	Načelnik, Sulejman Delić	720 457 720 776	780 028
Općinski štab CZ Gračanica	Načelnik, Mustafa Bajić	702 011 787 729	702 011 787 729
Općinski štab CZ Gradačac	Načelnik, Isam Sendić	817 463 817 302	817 156 817 302
Općinski štab CZ Kalesija	Načelnik, Safet Fazlić	631 098 631 274	631 259 631 274
Općinski štab CZ Kladanj	Načelnik, Ervina Avdibegović	621 645 621 645	641 695 621 591
Općinski štab CZ Lukavac	Načelnik, Amir Sejdinović	566 554 572 235	566 553 572 235
Općinski štab CZ Sapna	Načelnik, Avdo Dedić	597 108 597 007	597 123 597 007
Općinski štab CZ Srebrenik	Načelnik, Bajro Imširović	640 204 640 766	640 204 641222
Općinski štab CZ Teočak		755 318 755 903	755 319
Općinski štab CZ Tuzla	Načelnik, Zumra Grabčanović	252 587 250 570	250 151 252 569
Općinski štab CZ Živinice		775 511 774 496	772 125
